

సంచిత ౨౦౦

CALCUTTA

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు (మా॥ సత్యనాథయ్య వ్రాసినవి)	...	2	4	0
హిందీ భాషా శాస్త్రము (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలముగ నున్న వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిక్షనరీ	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల ఆధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినవి	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము 0 4 0 ఆరాధనాది 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము: (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆస్తిస్థితి) 0 8 0 వజ్రకోకముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) ... 1 0 0 సత్యవత్సరాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కను రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని వదల మది జనింపదు	...	1	0	0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, (తపాలపెట్టె 212.) 7 రంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

శుద్ధస్వదేశి బెంగులూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగెచీరలు, కీకలు, రవికలు, రమాళ్లు, దాణీలు, పావళ్లు, సాదాకాట్టుగుడ్డలు, గానుగుడ్డలు మొదలగునవి తనమాషిగా మేలుకళం పట్టులో చిలకపచ్చ, పసుపుపచ్చ, ఎఱుపు, రోహ, ఆకాశరంగం, అరంజరంగం, మేఘరంగం, కృష్ణరంగం, నెమలిరంగం మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్డరు మీరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చినవాడు తప్పక ఎప్పుడును మాకే ఆర్డరునుపంపుదును. వరములకు ఈజున విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అండు (బుదర్), పట్టుబిలి కర్తవ్యం, చాక్, బెంగులూరుజిల్లా. పోస్టు ఖర్చు నెంబరు 55.

మదనకామేశ్వర లేవ్యాము

మర్చలపాలిటి సంఘము:—మేనాడు, నిక్కాక, కుక్క నర్తము, నిస్సర్తము, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతోషాప్తిని, కలిగించు వ్యక్రసాదము. 2 దబ్బీలు చాలును. 20 రు దబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851) రోహపుష్ప లేవ్యాము:—ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 రు. దబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0 వి. పి. పి. ఆంధ్రో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిజెట్టి, నెల్లూరుజిల్లా.

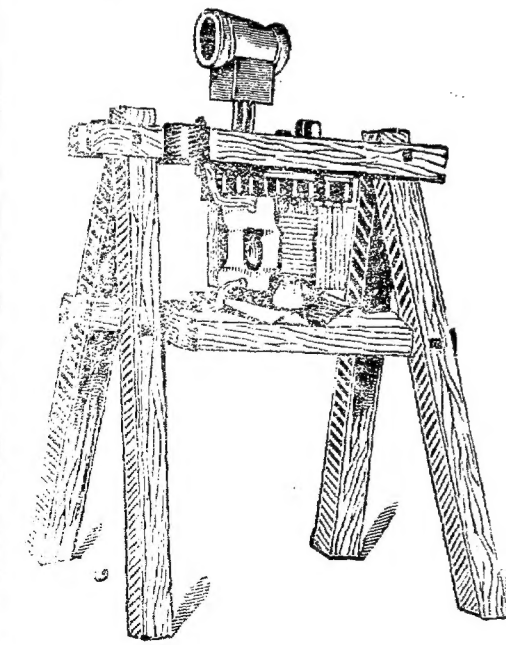
ముఖ్య గమనింపు (294)

మోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విద్యను తయ్యార్చిచే రాధమధుమంటిని కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాలు' వారిచ్చిన 'సైమర్ ఆప్టోమెటర్' అను దివ్యవర్ణమును సేవించుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సుఖము వ్యాధితో సాఖ్యముగా నున్నాను. బెంగులూరు 4-8-20 ఆర్. ఎన్. చెట్టి

ది క్రౌన్ ఎంజినీరింగు అండు ఫౌండ్రీ వర్కుసు అండు కో,

The Crown Engineering and Foundry Works & Co. వర్కుసు: 117 బాన్త్రా రోడ్డు, హౌరా. Works: 117 Bantra Road Howrah. 3 రోలర్లు గల చెరుకు మిల్లులు.

అన్నిరకముల ఎంజిల్లుపోత పోయబడును. ఘానీలు నారయంత్రములు న్యాయమైన ధరప్రకారము విక్రయించబడును. నారమిల్లులు తేయాకుతోటలు కొల్లియ మునిసిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డులు, మొదలగు వాటికి కావలసినవికూడ పంపబడును. చెఱుకుపంట సమయము సమీపించుచున్నది గాన మీరు చెఱుకుయంత్రములకు ఆర్డరు పంపుటకు ఇదియే తగినసమయము. యిప్పుడే ఆర్డరులను పంపిన మేము సకాలములో యంత్రమును సరఫరాచేయుటకు వీలుగా నుండును. మేము యిప్పుడు అనేకయంత్రములను సరఫరా చేసియున్నాము. అన్నియు తృప్తికరముగా పనిచేసినట్లు మా కాతాదారులు వ్రాసియున్నారు. (384)

పనితరమునందు శ్రేష్ఠత్వము, సకాలమున సరఫరాచేయుట వీటికి పూచీ నిచ్చెదము. ధర యంతర వివరములు తెలియగోరువారు మేనేజరు వ్రాసి తెలుసుకొన గోరెదము.

తామర తైలము - తామర, తిట్ట, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మరచిసుండుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. దబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు.

అసెంబ్లీ సమావేశము

తీర్మానముల పట్టిక

స్వయములో కమిషనులను భారతీయుల కొనుగు విధానము నకు సంబంధించిన కార్యముల బ్రకటింప వలెనని టి. పి. శేష గిరిఅయ్యర్, కే. పి. నియోగి, ఈశ్వరశాస్త్రి వ్రాసినవి. స్వయములనుపాదించుట. స్వపరిపాలన ప్రధానాధికారి భారతీయులకు కావలసినవిధానము నేర్పరచవలెనని యదునాథముజం దారుగారును, ఇండియాశేఫర్, అర్థికస్థితిగతుల విచారించి రాజకీయ నిర్ణయంధితులను మొదటితరగతి తెలియగా చూడవలెనని అగ్నిహోత్రీగారు బడ్జెటులోవో టిలిగ్రాఫ్, నాక్వోటబిల్ విమెంటులకు భేదము తొలగింపవలెనని డాక్టర్ గారుగారు, శెంట్రిల్, ప్రొవిన్షియల్ (రెవ్యూ) కమిషనులకు మధ్య అర్థిక కృత్యవారములను చక్కగ పరిష్కారము చేయవలెనని రంగాచారిగారు ప్రెయియ్యుకాలనీలకు నీలోనుటకు కూలినంతపు విషయమును గూర్చి నిర్ణయ కార్యకర్మపల్లవ్ గారు, శ్రీలంకాస్వామిశ్రీలంకా, గవర్నరుగారు (ప్రసమునకు) భార్యములు వారములను, అంతర మాటువారములును పనిచేయవలెనని ఆకాలమున వారికి మెట్టిపెట్టి అల్లెవెన్న (ప్రసన్నభూతి) నొనగదగినవి జోషి గారు, రైల్వేలో ఆంగ్లో హైందవులకు విశాపీయముల ప్రత్యేకంపాద్యమెట్లు యదగిన హాజీయేయదీయగారు, భాషాత్రయంక్రొవ్వు విభజనమునుగూర్చి బీహారుబిరిస్సాసభ్యులును తీర్మానములను పానింతురు.

“సాపమునకు ఫలితము మరణమే”

మిలిటరీసార్వంతు వర్ణాంగనయింటిలో నాత్మ హత్య జేసికొనుట

పునా నగరమున స్టాఫ్ సార్వంట్ జే. వాన్స్, పిక్సర్ సర్వీసుసార్వంట్లు పితులను నిరువురు వైకొవ్యోగు లొక పడుపుశ్రీయంతికి యారాత్రి యచ్చుట నిడించి. సార్వంట్ హిత్ తెల్లవారుజామున నాలుగుంటలకు లేచి తనరివాల్యరును, 5 తోటా లను సార్వంట్లు వాన్స్ గు న కొనుగైకలిర ము నకు చ నె ను. త ర వాక నాయిటిలోని యాడుదొరె వాన్స్ గును లేపివీడ్చుట నన దుకలిరమున శేగక లొనికలిర తలను గోడకానింది. తుపాకీలో కాల్పుకొని చనిపోయెను. కొన్నాళ్లకిందటనే యిరడు 2000 రూపలను గై కొ నె నట. పూ నా ఆస్తి ల రీ పటా లు ము న కి త దు 2 తో నా అ కి త గ అ పి పి మ్మట తనిలోనికొప్పుట మా నెనట. కలిరమునై దొర్లవ్యమును నూదిం య దెబ్బలేమియు కనపించక పోవుటచే నతడు తాత్కాలిక మతిభ్రమమువలన నాత్మహత్య గావించుకొనెనని సిటిమేజ స్ట్రీటు తీర్పుగావించెను.

ధీర్, “ఘోరమహత్య” కేసు

ముద్దాయిలు విడుదల చేయబడుట
ధీర్లో, మనుష్యుని చంపి బ్రంకులో పెట్టి రైలులో వదిలిన కేసు చేయబడిన ముస్సచత్ లెహ్ క్ ఆసు రిల్ల నాక రను విచారణలో ఘోషులుగ నెంచబడి విడుదల గావించ బడిరి.

బీహారు బిరిస్సా కాసనసభ-నేటిచర్చ

పాట్నా, డిసెంబరు 8:—బీహారు బిరిస్సా కాసనసభ యందు శేటి సమావేశమున రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసునందలి నూటికి 25 వంతు ప్రారంభ విద్య రు ను, గృహ పరిశ్రమ లకును, రైద్యవిషయములకు నుపయోగింపబడవలయునని యుప పాదించిరి. (భభత్వమువారిపక్షమున మా) సింహగారులేచి, తా మాతీర్మానము నామోదించుకొను దాని నకులులో తెచ్చుట కభ్యంతరములు లేనని చెప్పిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

కలకత్తాలో గొప్పబండిపోటు

కలకత్తాచేరుక నన్ను బెల్లింపుట్టుమునందన్న యొక్కవి య్యపు గడ్డగియజమాని సాయంత్రము 7 గంటలకు పెడదీపో వగానే 7, 8 గడ్డదొంగలు రివాల్యర్లు, బాణలుమొదలగు నాయుధముల గొని మోటారు లో న చటికి వచ్చి ఆఫీసు గదిలో సర్కారును చంపుదునని బెడరించి తాళముచెవి లొగిగొని యునుపపె ట్రెహ్ ను 1400 రూప. లను కాజేసి ఆమోటాగూలోనే పారి పోయిరి. ఎవరిని అరెస్టుచేయలేదు.

అన్ని రకముల ఉన్ని కంబళ్లు
మావద్ద స్టాకులోనున్నవి.
ది వైసీరు ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

బెంగుళూరు సిటీ.

THE PIONEER INDUSTRIALS Ltd., BANGALORE CITY,

ప్రయాణమున కుపయోగపడు ఉన్ని శాలువలు, కంబళ్లు జాలరులతోను;
అండమైన మాధిరీలలోను మిక్కిలి కొద్దిగా స్టాకులోనున్నవని మామామూలు
కాతాదారులకు మిక్కిలి సంతసముతో ఇందుమూలముగా తెలుపుచున్నాము.

కొలతలు 90 X 60, 90 X 54, 96 X 48

ధరలు 1-కి ర్పు 9-8-0, 10-0-0, 11-8-0, 11-12-0.

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే పంపుడు.

హిందూదేశమునందు ఏభాగమునకైనను ప్యాకింగుచార్జిలేదు.

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు:-

ది వైసీరు ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్

“యూనస్ బిల్డింగ్స్”

నగరత్ పేట, బెంగుళూరు సిటీ.

“YUNOUS BUILDINGS”

Nagarthpet.

BANGALORE CITY.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

ప్రభుత్వపుద్రవ్యమును నిరాకరించును.

కలకత్తా, విశ్వవిద్యాలయసభ్యులు లగు సర్ అహ్మద్ హుస్సేన్ గారు రోనగిజ సంపూర్ణోపన్యాసము:

ఇంతవరకును చక్కదీర్ఘముగ జరిగినది. సంపూర్ణముగ మూడుగంటలకాలము ఈ పాఠ్యసమాలను వినిపియుట మీ కాలమును మరల నేను కొంచెము వినియోగింపజేయు డని కోరవలసి వచ్చినందులకు చింతించుచున్నాను. నేను అందరకును మాటలాడుటకు తగినంత కృతనిష్ఠ యొక్క కఠినముగ నుండునని నేనుబోధించిన నేటి చర్చాశ్రమము ముఖ్యమైన దగుటచే నేను చర్చలయందు జోక్యము కల్పించుకొనలేదు. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు గత ముప్పదిసాలుగు సంవత్సరములనుండి సభ్యుడనుగ నుండినను ఇంతటి విమచనశీలి విశ్వవిద్యాలయమున కిదివరకెన్నడును కట్టియుండలేదని నేను ముఁసూర్యముగ బలుకుచున్నాను. వలపునకు పలువిధముల తలంతురు. కనుక నాయభిప్రాయములను మీరు నివేదించిన, మీరు నన్ను మన్నింతురగాక. ఇట్టిసమయమున నేను ధర్మమున విమృశించి నివేదించవచ్చును, విద్యాలయమునకే గాక దేశమునకు గూడ ఆపచారము గావించినవాడ నగుదును.

మొదట, ఫిబ్రవరి 13, 1922 నాటినుండి జరిగిన విషయములను మనము గమనింపవలసియున్నది. ఆనాటిరాత్రి 9 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయమునుండి చేరువడి, విద్యాకాళిమంత్రి కాపేరట బంపిన యంత్రము ఒకటి నాకై యుండెను. దానిపై "రహస్యము" అని యుండుటచే యంత్రములోని శుంకములను ఇప్పటివరకు బయటపెట్టలేదు. కొద్దిపాటి ద్రవ్యరహితమునకు దరఖాస్తు ఫిబ్రవరి 15 వ తేదిలోపుగ పెట్టుకొనుచు ఆయంత్రము నన్నుకోరెను. అది నాకు ఒక్కదినము మాత్రమే కృతనిష్ఠ నొసగెను. విశ్వవిద్యాలయసభ్యులను సమావేశపరచుటకు కృతనిష్ఠతలంపెను. ద్రవ్యరహితమునకు దరఖాస్తుపెట్టు ఉద్దేశ్యము తెలుపజేసెను నుత్తరమున వ్రాయుటకు సంపూర్ణపాఠ్యమునకు కొనవలెనని నాకు అప్పుడు తోచెను. నాకట్టితలంపెటకలిగినో మీరెడగవచ్చును. వెనుకటి శుంకతర్కము జరిగిన విషయములపట్టి నాకట్టితలంపు తటాంకముగించెను. గత సంవత్సర మేమి జరిగెనని విచారించుచున్నాను. విద్యాకాళిమంత్రితో మాటలాడి సంకల్పపిశెందిన పిమ్మట, ద్రవ్యరహితమునకు కోరుచు వెంగాలు ప్రభుత్వమునకు వెండు దరఖాస్తుల బంపుచు సర్ సీలరత్న సర్పాడు తన కిజిస్ట్రాజనుగొరెను. ఆ రెండు దరఖాస్తుల కేమిగతిపట్టినదియు నాకు మరల తును రాజుండెను.

ఉత్తరము పంపిన కొన్నిమాసములకు ఒక సమాధానము కచ్చెను. అది యంత్రాహమును కల్పించినది కాదు. ప్రభుత్వమువారు సామ్యుతదని చెప్పకొనినారు. కాని నవంబరు 15 వ తేది నాటి యంత్రము మాత్రము ఆకను కల్పించి యుండెను. దరఖాస్తులను బంపిననూ, వెంటనే బంపిన ద్రవ్యరహితము చేయు విషయమై యాలోచింపబడునని అందుండెను.

నవంబరు 15 వ తేదినాటి యంత్రము, అనేక సుదృఢములపట్టి చూచిన, అదృష్టమైనదని చెప్పవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయము దరఖాస్తులను బంపియుండెను. ఫలిత మేమి? జనవరిలో విజయమును సంపూర్ణముగ దెలుపుచు మరల దరఖాస్తుల పెట్టుకొనుచునీ డిసెంబరు మాసమున కొరి. 1921-22 సంవత్సరాంతమునకు లోటు ఎంత యుండవచ్చునో అంత నాచేయుచు ఈపనులనువారు బంపినతెక్కలను మనమంతకు పూర్వమే బంపియుండినను అట్టి ప్రత్యుత్తరము కచ్చెను. కనుక యీసంవత్సరములలో మనము దరఖాస్తుపెట్టు నుద్దేశింపలేదని వ్రాయవలెనని మొట్టమొదట నాకు స్ఫురించెను నేనట్లు చేసి యుండినచో బహుశః ఈయన చేదన కొంత తప్పియుండును. కాని బాధ్యత యధికమైనది. దరఖాస్తును ఇవ్వవలెనని గంటలలోపుగ నేలబంపుచునీ కొరికో ఆయంద్రోక్యము నాకు సంపూర్ణముగ గోచరమైనది కాదు. అయినను దరఖాస్తు 14-వ తేది నాకు కలెయై పంపబడెను. ఈచర్చ కంతకును అనకాళము నొసగిన దురదృష్టకరముగ దరఖాస్తు ఇదియే. ఆదరఖాస్తును పంపుచునీ కొరగా పంపితిమేగాని మనయంతట మనమే బంపలేదనియు మీరు జ్ఞాపకముంచుకొన దగును. ఫిబ్రవరి 14-వ తేది యంత్రము బంపబడెను. విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహక సంఘము ఆచర్య నామొందించెను. చేదియుండిమి. ప్రత్యుత్తరమును నిరీక్షించుచు కాలము గడపితిమి. ఓత్సాహము పరిమితి గలదు. విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేక గ్రాంటులకొంద ఒక్కవైసా

యైన నొసగబడలేదు. విశ్వవిద్యాలయ సంవత్సరము లేమియు రాకున్నను, విద్యాకాళిమంత్రి నీచముగ బ్రకటింపెను. ఆ గ్రంథము ముగిసినదని ఎంచి దానినిగూర్చి ప్రస్తుతము మరల విమర్శించెను.

తానననధ తీర్మానము

విశ్వవిద్యాలయమునకు లోటుబడిన 5, 43,000 లకు గాను సహాయముగ నొసగుటకై విద్యాకాళిమంత్రి గవ్వ మొంట్ గ్రాంటుగ రూ 2,00,000 లను కొరనుండెనని జూలైమాసమున నేనువినితిని. బట్టెటప్పటి మేటులలోని యంత్రముమాత్రమే నేనుదహించితిని. లోటు రూ 5, 43,000 లుండె రూ 2,00,000 ల నొసగిన నేమిలాభము యని నేను యోచించితిని. ఈ యాశ్చర్యకరముగ నడచడి ఒక్కసందర్భమున బాగుగనుండునని నాకు జ్ఞాపకము కచ్చెను. ఒకడు దివాలాద్రో, ఆర్థికశక్తికన్న అధ్యులధికమై, అధ్యులధిక్వవాను తొందరపెట్టగా, ఆకడు ప్రతి అధ్యవానికిని అధ్యులతో నేదో కొంతభాగమును మాత్రమే చెల్లించును. కాని మనమట్టినితితోలేదు. మన విశ్వవిద్యాలయము దివాలాతీసినదని కల్పించితి. మనమట్లాటి దివాలాస్థితిలో లేదు. మనకు ఆస్తి గలదు. ఆయాస్తిని బోనువండితు దనుభవించెను. సమయమునచ్చినచునునుగు ర్తింపగలము. ఈగ్రాంటు తానననధమచ్చెను. అచ్చట కొద్దిమాత్రము ఆశీశయించినట్లు జ్ఞాపకము. కాని అధికసంఖ్యములు గ్రాంటుకు నమృతించిరి. అప్పుడెట్టినిబంధనలను నూచింపలేదు. పోట్లు- గ్రాడ్యుయేటు డిపార్టుమెంటువారు బీదవాగు అనేకులుండ విశ్వవిద్యాలయమునకు తొందరయేమిచుని ఒకకర్తకు ప్రస్తుతించెను. ఈ ద్రవ్యమేల నుంచగూడదని కొందరు కన్నడిగి. బీదవారు కుటుంబములను పోషింపబాలక కష్టపడుచుండిరి. ద్రవ్యమురాదు, మీరుభయపడ నవసరములేదని నేను వారితో చెప్పితిని. గ్రాంటుకు కఠినమగుట గోరుదురనియు, చివరకు సామ్యునీ మరనియు, కలకత్తానందం తటను కదంతులుండెను. జూలై 25-1922 నాడు ఆక్రాంట్లెంటు-జనరల్ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి తన నివేదికను ప్రభుత్వమునకు బంపెను. గ్రాంటునుగూర్చి ఏమియు మనకు ఉత్తరము రాలేదు. నిరీక్షించుచు నే యుండిమి. సురలకాసంధి సమావేశము కానుండెను. మకరులనేలగోరితిని, వానినిగూర్చి వెనుకటి పర్యాయపు సమావేశమున నేల తెలుపలేదని కాననసభ్యులెకలె నను అడుగుటకై నను కృతనిష్ఠతలంపెను. అట్టి సమయము ఆగష్టు 28, 1922 నాడు విద్యాకాళిమంత్రి ఆశ్చర్యకరముగ నీయుత్తరమును వ్రాసెను. విశ్వవిద్యాలయము మీ ఆయంత్రము గొప్పకేరమును మోపెను ఆకేరమెంత గొప్పవో అంతదనువాగుగ గుర్తించియుతోచదు. మోపబడిన నేరమేమి?

నేరము

విశ్వవిద్యాలయ ఆయన్యములు మిక్కిలి యశస్త్యులై కరముగ నుండెనను నేరము మోపబడెను. ఆక్రాంట్లెంటు జనరలు గారి యభిప్రాయము గూడ అందులకు నిదర్శనమని తెలుపబడెను. నేను ప్రస్తుత మా మరతులను గూర్చి ఏమియు తెలుపనవసరములేదు. ఆయనోపకారగూర్చి యింత మీమాంసయేల యని యడిగదరేమో. ఆక్రాంట్లెంటు జనరల్ గూడ యభిప్రాయము నొసగెను. అతని యభిప్రాయము ఆనేరమును మోపను. నాకు మిక్కిలి ఆశ్చర్యము గలిగెను. వెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి ఆక్రాంట్లెంటు జనరల్ గారి రిపోర్టు చేరియుండెను. విశ్వవిద్యాలయమారిపోర్టును చూడక పూర్వమే సమాధానము నొసగుటకు పూర్వమే ప్రభుత్వమువారు వెంటనే విశ్వవిద్యాలయము నాజ్ఞే పించి యవమానింప బూనుకొనిరి. విశ్వవిద్యాలయ చారిత్రమునందటి దివికకన్న దేని జరిగినదా? పోనిచు మరయే విశ్వవిద్యాలయమునందుగాని జరిగినదా? కారణము లేకపోలేదు. ఆక్రాంట్లెంటు జనరల్ రిపోర్టుగాని ప్రభుత్వమువారి యంత్రముగాని యొచ్చించుటకు విశ్వవిద్యాలయము సమావేశమగుటకు పూర్వమే కలకత్తా ప్రత్యేక రెంటిని ప్రకటించెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమును భ్రష్టంపము చేయవలెనని ప్రతిధ్వనులు వినిపించెను. ఆక్రాంట్లెంటు జనరల్ వంటి యధికారి విశ్వవిద్యాలయము ఆర్థిక స్థితి యశస్త్యులై ప్రకరముగ నున్నదని వ్రాయగా సందేహముండునా యనిరి. మరణ దండన విధింప బడెను.

ఉత్తరము ఒక ప్రత్యేక నుండి యింకొక ప్రత్యేక దానినుండి మూడవది యట్లు గ్రహించి దేశములోని ప్రత్యేక అన్నియు ప్రకటించెను విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు కలసి రిపోర్టును ఉత్తరమును యొచ్చించుటకు మూడే యిట్లు మరణ దండన వృత్తాంతము నల్లెనల న్నాపించెను. వృత్తాంతప్రకటనము పొందాటునలగలిగెనా లేద యుద్దేశ్యపూర్వకముగ జరిగెనా? ఈవిద్యాలయము నెరలేని యవమానము పొన్నయ సమకట్టి ఇట్లుచేసిరా? తరువాత ఏమి జరిగెను ఈ యంత్రము సమృద్ధములు దాటెను. 6000 మెట్లదూరమున

నుండెడి బ్రిటనుకుచేరెను. అందుకు ట్రెయ్యు ఫలిక ప్రకటించెను. ఆప్రత్యేకము ఇతరునివేలవంది చందావారులుగలరు. ప్రతివారును "దివాలా విశ్వవిద్యాలయము" అను కీర్తికతోనున్న వ్యాసమును చదివిరి. దివాల యెత్తినది మనమొక్కరమేనా? దానిని ప్రకటించిన ప్రత్యేక మరల సమృద్ధములదాటి భారతదేశము చేరెను. ఆ వ్యాసమును ప్రత్యేకలలో శిల్ప ముద్రింపింపుప్రయత్నములు జరిగెను. విశ్వవిద్యాలయమున కపకర్తితెచ్చి పెట్టవలె నను నుద్దేశ్యము దక్కలేదులేదని యజ్ఞవచ్చుచున్నది. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రతి కూలముగ ప్రచందమగు యుద్ధము సాగింపబడుచున్నది. వీరలతో మనకు నిమిత్తము లేదు. పెద్ద వారు గ నుండవచ్చును. చిన్నవారుగ నుండవచ్చును. గత మూడు మాసములలో జరిగిన విషయములను జూచిన అంతయు బోధపడగలదు. ఆకారణములతోనే విశ్వవిద్యాలయసంఘసభ్యులెట్టి నివేదికను వ్రాయవలసివచ్చెను.

మనకీర్తిని సంరక్షించుకొనవలసి యున్నది. మన స్వంత పరువుకాదు. మన వంకదేశపు కీర్తినే ముఖ్యముగ రక్షింపవలసి యున్నది. ఈ నేరమును మోపిన, వంకదేశమే స్వపరిపాలన కన్నగలని యజ్ఞపుచేయుట యగునని యాలోచన బుద్ధింపించుచును. ఈ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము సంవత్సరముల కొలదిగ నుపకర్తలును, విద్యాధికులు నగు బంగాలీయులచే నడుపబడుచున్నది. మన యార్థిక కృత్యచరములను మనము పాడుచేసిన, మనకన్న మెనున్న మన సోదరులు తమ యార్థిక కృత్యచరములను బాగుగ నిర్వహించిరా? ఈ ప్రశ్న నడుగవచ్చును మామూలిప్రాయములను ఉపసంఘనివేదికయందు తెలిపితిమి. మారందరును అనివేదికను సంపూర్ణముగ చదివెదగని నేను నమ్ముచున్నాను. ధర్మమునే గుర్తింప వలెననియు, ధర్మపూర్వము నే యవసరింపవలెననియు నావిజ్ఞాపన. అందులను నెరలే ఆగవము గలిగినను, మనకు నిమిత్తము లేదు. ట్రెయ్యు ఫలికలో ఆవ్యాసమును జదివిన ప్రతివారికిని నిజము తెలిసియే యుండును. వెంగాలునకు అంతయు తెలిసియుండును. మన విశ్వవిద్యాలయమున కపకర్తి నాపాదించు నుద్దేశ్యముతో ప్రకటించబడిన ఆ నికృష్టమగు వ్యాసమును ఖండింపవలయును.

రిపోర్టువిషయ మాలోచితము. ఒక్క ముఖ్యవిషయమును గమనించిన చాలును. లోటుబడిన మొత్తములో మూడు లక్ష లనివార్య మయ్యెనని ఆక్రాంట్లెంటు జనరల్ తనరిపోర్టు నందు వ్రాసెను. 1921 వ సంవత్సరారంభమున జరిగినవానికి మనము ఏమియును చేయబాలము. విశ్వవిద్యాలయమందరము చుట్టును గుంపులుగుంపులుగ నూడియుండిరి. విశ్వవిద్యాలయసభ్యులుదూరము దూరముకడ రెండుగంటలు కూర్చుండెను. లోపలకు వెళ్లుటకు పిలువలేదండెను. విద్యార్థులు లోపలికి బ్రవేశించబాలకుండిరి. ఒక విద్యార్థిని కఠికుడు వెల బ్రయత్నింక, ఆమెను కొంచె మవమానకరముగ మాటలాడిరి. బ్రిటిషు హిందూసాసమునకు కొంతకాలము ముఖ్యకట్టణముగనుండిన నగరమున లా, ఆర్డరు అదృశ్యము లయ్యెనా యని రాజధికీ పరా యణులగు పౌరులు సందేహించుకొచ్చిరి.

కళాకాలగతి యుయ్యెను? విద్యార్థులు అతివోద్యముగ నదృశ్యులైరి. గవర్న మెంటు కళాకాలలు, మిమనకి కళాకాలలు, ప్రయత్నము కళాకాలలు, అన్నియు నిరాకరణవ్యాసల కా మాతి యయ్యెను. వ్యాసలు వ్యాపించెను. పోట్లు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులలోని విద్యార్థులు పని మానివేసిరి. వారు పిలువనంపబడిరి. వారో యిరువదియైదువంద ఒకగడియందు చేరిరి. ఒకరు బోధించిరి. వారందరను వినిరి. మరుడటిదినము నూటికి యెనుబది మంది తిరుగ పనికవచ్చిరి. ఉద్యమము రాష్ట్రమునంతటను వ్యాపించెను. డక్కా, మిమెన్సింగు కళాకాలనుండి విద్యార్థులు లేదిపోయిరి. తూర్పు బంగాలీమునందును విద్యార్థులు చదువు మానివేసిరి. బయటకువచ్చి విద్యార్థుల కుట్రదేశముచేయుట కొక్కరికిని ధైర్యములేకుండెను. నాకపకర్తి అవమానముచేయవలెనని ప్రయత్నింపబడెను. అట్టిసమయమునను నన్ను పాఠ్యుక్తు కదవి నంగీకరింపుమని వేడిరి. విశ్వవిద్యాలయము నిరాకరణోద్యమముమూలమున చచ్చిపోవుచుండెనని నేను అప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపితిని. వివరములకుగొనుమని ప్రభుత్వమువారు కొరిరి. మేము కనుగొన దలచినప్పటికి నూటికి నలువదిమంది వంతున నిలిచిపోయిరి. ఇంతయందు వట్టిగడబిడయనియు కర్మభాగణిపోవుననియు, నెలవులు ముగియగానే అందరును మరల చేరుదురనియు గొప్పగొప్పవారుగూడ తలంచుచుండిరి. వివరములను కనుగొని విశ్వవిద్యాలయసభ్యులొక బంపబడెను. ఆ బాచితా విద్యాకాళిమంత్రి బంపబడెను. విద్యాకాళి దానినిగూర్చి యేమి చేసినదియు, నేటివరకును నాకేమియు తెలియదు. ఎట్టి చర్యయు పుచ్చుకొనలేదు. నిరాకరణము త్వరగా చనిపోవ

ఈ గ్రామము కొంత కాలమునకు కష్టపడుచునని లేక కా
శ్యతము నిచ్చెదమనిగాని అందు గానించును వాతము మొద
గద ముదరి 25 లక్షలు ఇందుకు నీ స్వాతంత్ర్యము నమ్ముకొన
దనానికిక న్నీహితుడు వ్యాధికామ్రప్రశ్నకు దెచ్చెనుకొత్త
విద్యాలయవాక్కుల నమ్ముకొనుటకు సకలువారి కట్టి అధి
కారములు గలవు దీనికి గల దేక మునునాంకితక మునునా
పొద్దు గ్రామములు ఉపాధ్యాయు లే ఈ నె దిరి లేక
వారు తమ పదవులకు రాజీవామా నిచ్చెదరు. కట్టి కష్టపడక
మగు నిబంధనలకింద ప్రభుత్వసహాయమును పుచ్చుకొనుట
కంటె తేకమును వదలిపోయెదరు. భావికాలమునా తమజు
దయి నిర్దుష్టము సకలువారు 25 లక్షల రూపుములకు తమస్వా
తంత్ర్యము నమ్ముకొనినది యగుదరు. స్థలితకాభివృద్ధిల

వ్యర్థ ప్రయత్నము

శాసనసభల కార్యక్రమము సాగకుండు తేయుట

శాసనసభల కార్యక్రమము సాగకుండు తేయుట ప్రవేశింప గోరుకొన్నప్పుడు...

Table with 5 columns: పేరు, సభ్యుల మొత్తము, పక్షములు, మొత్తము, ప్రతిపక్షము. Rows include పేటకాన్సిలు, అసెంబ్లీ, మదరాసు శాసనసభ, బొంబాయి శాసనసభ, బెంగాలు శాసనసభ, సంయుక్త ప్రదేశ్ శాసనసభ, భూమి శాసనసభ, లీగ్, బిరిస్టర్ల సభ, మధ్య ప్రాంతీయ శాసనసభ, ఆస్ట్రేలియా శాసనసభ.

తమ కార్యములను సాగించుటకు గాను పేటకాన్సిలును 15 గురు సభ్యులను అసెంబ్లీయందు 25 సభ్యులను...

నొకరు తన యొన్ని కదార్ల యెడల తనకుండు బాధ్యతను నిర్వహించవలసి యునెను. వాటిని గూడ తేను పెరవేర్వలెను.

దేశీయ వార్తలు

గాంధీ మహాత్ముని సందర్శనము

యరవాడ చెఱసాలలో మహాత్ముని సందర్శించుటకు హాకీంజీ, దాసు, నెహ్రూగార్లు అనుమతి కోరగా దొరతనము వారనుమతి నొసంగిరి

భారత విద్యా పరిషత్తు

జనవరి నెల 1-వ తేదీ మొదలు కాసేనగరమున జరిగించుట - శ్రీయుత కురుగంటి సీతారామయ్యగారి లేఖ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తి గారు

21 తేదీని విడుదల చేయబడుదురు

భీమవరం నాయకులు

కారాగృహమునుండి 15-వ తేదీని భీమవరమువచ్చి గయా కాంగ్రెసుకు వెళ్లెదరు

శ్రీయుత కల్లూరి సుబ్బారాయులు గారు

కడలూరు చెఱసాలనుండి 9-వ తేదీని విడుదలయై స్వగ్రామమునకు వెళ్లిరి.

గాంధీ మహాత్ముని సందర్శనము

హాకీంజీ, దాసు, నెహ్రూగార్లు

యరవాడ చెఱసాలలో మహాత్ముని సందర్శించుటకు ప్రభుత్వము వారనుమతించుట

ఈనెల 18 వ తేదీని యరవాడ చెఱసాలలో గాంధీ మహాత్ముని సందర్శించుటకు అనుమతి నొసంగవలెనని తేజబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, హాకీం అబ్దుల్ ఖానుగార్లు దొరతనమువారిని కోరగా దొరతనము వారనుమతి నొసంగిరి

శాసనసభల బహిష్కారము

గాంధీ మహాత్ముని అభిప్రాయము

ఆచార్య గిద్దానీగారి లేఖ

శాసనసభలకు వేళ్ల గూడదని గాంధీ మహాత్ముడు వాపోర ఉత్తము వ్రాసినట్లు ప్రతిపక్షములో ప్రకటించెను. అది సరిగాదు. వాపోర గాంధీ మహాత్ముడేమియును వ్రాయలేదు.

తేను ఘోరరవిద్యాపీఠ ప్రధానాచార్య పదవిని వదిలి నను వార్త గూడ అబద్ధమే. తేను అవిద్యాపీఠమునకు వైసు భాస్కరుల నగుటచే అతనిని సంబంధించిన పనులు పోయ్యగా నుండుటచే వానిని పెరవేళ్ల నుటకు ప్రధానాచార్య పదవికి కొంతకాలము సెలవు యిచ్చుకొంటి నేనని తేను వదిలి వేయలేదని ఆచార్య గిద్దానీగారు ప్రకటించిరి.

సింధు హైదరాబాదు

మ్యునిసిపాలిటీ

ఖద్దరు - మద్య పానము

ఈ మ్యునిసిపాలిటీ వారికింద పంచాయతీ నాకరులు వారలకు సందరు ఖద్దరును మద్యమునే (యూనిఫారము) ధరింపవలెను. పట్టణములోనున్న సారా కల్లుడు కాణముల నన్నిటిని తీసివేయవలెనని దొరతనమువారికి వ్రాయవలెనని మ్యునిసిపాలిటీ సలహాసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

శ్రీయుత బులుసు

సాంబమూర్తిగారి విడుదల

రాజమండ్రి జయిలునుండి 21 వ తేదీని విడుదల అయి, 22 వ తేదీకి కాకినాడకు దయ చేయుదురు.

శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు నెకలకి రును అఖిలభారత జాతీయోపసంఘసభ్యుడునై యుండెను. 1921 డిసెంబరు నెలలో వీరు శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు వచ్చుచుండిరి. అచట నొకవత్సరము తపస్సు పూర్తిచేసి తిరిగి దయ చేయుచున్నారు.

భీమవరము దేశభక్తులు

కడలూరు చెఱసాలనుండి విడుదల

పన్నుల కాలమున దొరతనమువారిచే నొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడి గూడలూరులో శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున వసించుచున్న ఆరుగురు దేశభక్తులలోను తేమూరి రామకృష్ణరావు (తేలూరి సత్యనారాయణ, సత్యవాడ సోమేశ్వరరావు, ముప్పి: బహ్మణ్యం గార్లు ఈ నెల 15 వ తేదీని అడవి బాపిరాజుగారి 18 వ తేదీని ఆయ్యగారి ఉత్పిన్నసంహమగారు (విద్యార్థి 28 వ తేదీని విడుదల అయిదురు. ఉత్పిన్నసంహమగారు తన మిలికి 5 గురును 20 వ తేదీని ఉడయము మొయిలమిద రాజు పత్రికా-దేము వచ్చెదరు.

గయలో దేశీయమహాజనసభలు

మహాసభలో చావలమీదనే కూర్చుండవలెను

చెప్పలు బూట్లు పెట్టుకొనునందులు గుమ్మమువద్ద నమ్మబడును ఒకసంచివల నాలుగణాలుమాత్రమే కుటుంబకుటీరములు, వైద్యశాలలు ముద్రాశాల మున్నగువాని నేర్పరుచుట

భారత కాంగ్రెసు-ఖిలాఫతు

హిందూ, ముస్లిము, విద్యార్థి, గాయక గోరక్షక, జమిందారు, బ్రాహ్మణ, జమీయతులు లేమాసభలు మున్నగుమహాసభలు జరుగును

గయలో పోలీసుఘాటును 120 మందిని స్వరాజ్యపురికి కిక్కి మైల్లదూరమున నుంచెదరు.

దాసుగా రధ్యతుల వహింపగూడదని కొంద రాజేపించెద రనువార్త నిజముగాదు

కాంగ్రెసుప్రతినిధుల పట్టికలను డిశంబరు 15-వ తేదీలోగా సన్మానసంఘమునకు చేరునట్లు రాష్ట్రీయ సంఘములవారు పంపవలెను.

15 వ ప్రకటనము

స్వరాజ్యపురి, గయ - డిశంబరు 6

భారత సభలు

దేశీయమహాసభ జరుగునపుడే ఆవారముననే చాల యితరసభలు గూడ జరుగును. కొన్ని సభలు కాంగ్రెసుశాలలోనే జరుగును. మరికొన్ని సభలు వాటివాటి ప్రత్యేకశాలలలో జరుగును.

26 మొదలు 29 వరకు కాంగ్రెసు, ఖిలాఫతుమహాసభలు ఆవారము రోజులలోను వేరువేరుకాలము లందు ఒక దాని కొకటి అభ్యంతరము కలిగింపకుండ జరుపబడును.

గోపరిషత్తు

గోరక్షకమహాసభ లేక గోపరిషత్తు 26 వ తేదీ సాయం కాలమున జరుగును.

హిందూమహాసభ

30-31 తేదీలలో హిందూమహాసభ జరుగును.

ముస్లిం మహాసభ

29 వ తేదీ ఉదయమునను 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున ముస్లిం మహాసభ జరుగును.

భారతవిద్యార్థిమహాసభ జమిందారులమహాసభ జమీయతులే మామహాసభ మున్నగు సభలు మరికొన్ని గూడ జరుగును.

బ్రాహ్మణసభ

భారత భూమివార బ్రాహ్మణుల సభ కాశీమహారాజావారి అభ్యంతర క్రింద జరుగును.

16 వ ప్రకటనము

కుటుంబకుటీరములు

కుటుంబకుటీరములలో ప్రత్యేకముగ స్త్రీలలో నివసించ గోరువారు సన్మానసంఘకార్యదర్శికి 15 వ తేదీలోగా వ్రాయవలెను.

17 వ ప్రకటనము

ప్రతికావిలేఖరులు

ప్రతికావిలేఖరుల స్థానములకు వచ్చిన దరఖాస్తులను నమోదు చేయుచున్నాము ఆటిక్లెట్టు ఆయాప్రతికల కార్యాలయములకు టపాలో పంపదగునా లేక ఆయాప్రతికల సంపాదకులవద్దనుండి ప్రుకృతములు తెచ్చినవానికి గయలోనే కాంగ్రెసుటిక్లెట్టుఆఫీసులో నియోజకునా అనువిషయమింకను స్థిరపడలేదు. స్థిరపడగానే మరియొక ప్రకటనము చేయబడును. ప్రతివారికిని విడివిడిగా బాలులు వ్రాయుచాలక యీ ప్రకటనమును చేసిరిమి.

18-వ ప్రకటనము

కాలిజోళ్ల సంచీలు

కాంగ్రెసుసభలో చావలమీదనే కూర్చుండవలెను. కాశీ చెప్పలు తొడుగుకొని చావలమీద నగున వీలులేదు. గాన గుమ్మమువద్ద జోళ్లసంచీలు అమ్ముడును. ఒకసంచివల నాలుగణాలు మాత్రమే. తొడుగు ఆసంచీలోనేనే లానికీతినుకొని పోవచ్చును. అనిసన్మాన సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

గయ 8-వ తేదీ

భారతగాయకమహాసభ

గయలో భారతగాయక మహాసభను జరుపుటకు పండిత విష్ణుదిగంబర గారును వారివర్తమువారును త్వరలోవచ్చెదరు.

వైద్యశాలలు

దేశీయ కాంగ్రెసు మహాసభకు గయకు వెళ్లినవారి వసుధాయము నిమిత్తము స్వరాజ్యపురిమందు కాంగ్రెసు

సన్మానసంఘమువారు ప్రత్యేకముగా వైద్యశాలలను గూడ ఏర్పాటుచేసెదరు. కష్టము అనంతమునకు పాపేయిగాకు వైద్యశాలాధికారిగా నుండును. పాశ్చాత్య (అలొపతి) మోమోపతి ఆయుర్వేద యూనానీ విధానములచే చికిత్సల చేయుటకు వేరువేరు వైద్యశాలలను ఏర్పరచెదరు.

గయ కాంగ్రెసు ముద్రాశాల

గయలో దేశీయ మహాసభవారి ముద్రాశాలకు యజమానిగా కాంగ్రెసు ప్రమరణ కాళా దైర్యత ఎం. ఎన్ మంజీశర్మకర్మగారు గయలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎదుట తన పేరు నమోదుచేయించెను.

ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పట్టికలు

15 వ తేదీలోగా గయకు చేరునట్లు పంపవలెను

కాంగ్రెసు కమిటీట్యూవను 8 వ అర్జికిలను గూర్చి చెప్పవలెనుండి కొందరు నాయకులు రాజేంద్రప్రసాదు గారికి వ్రాసిరి. ఆయారాష్ట్రీయములలో గయలో జరుగు దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధులుగా వెన్నుకొనబడినవారి పేరులను ఆకారాది అక్షరముల వరుసగా పట్టికయందు వ్రాసి ఆపట్టికలు డిశంబరు 15 వ తేదీలోగా గయలో సన్మానసంఘమునకు చేరునట్లు ఆయారాష్ట్రీయసంఘములవారు తప్పకుండా పంపవలెను. ఇదియేకొరక అర్జికలు. దీనినిగూర్చి ఆశ్చర్య చేయగూడదని కాబూ ప్రజాకీర ప్రసాదుగారు ప్రకటించిరి.

అధ్యక్షుని ఎన్నిక నాజేపించుట

దేశీయంధు చిత్రిరంజనవాసుగారు కాంగ్రెసు మహాసభ కధ్యక్షుల వహింపగూడదని బెహారులో అతివాదులు కొందరుసభలో నాజేపించెద రని అమృతముబారుప్రతికలో ప్రకటించబడెను. ఇది నిజమగునా యని 10 వ తేదీ ఉదయమున సన్మానసంఘాధ్యక్షు సమగ్రగా ఇది శేషము అబద్ధము. అట్టి దురుద్దేశము గల వారిరాష్ట్రీయను వెరలైనందునని నేనుతలంపను. దేశమాతకీరకు దాసుగారు అత్యధికముగా త్యాగ మొనరించిరి. అట్టిమహనీయునకు గౌరవము వెరలుటలో బెహారు రాష్ట్రీయవారు తక్కిన రాష్ట్రీయములవారికి కొంచమైన తీసిపోరు. ఆయన మహావైభవోపేతమగు స్వాగతమున కర్తులగుటచే పట్టి స్వాగత మొసంగుటకే మేము సర్వప్రయత్నముల నొనరించుచున్నాము. ఎట్టి అభిప్రాయభేదములు ఎంతతీవ్రముగా నున్నను ప్రతికటలు తెలుపు సంకతులను కాంగ్రెసుగా వినుటలో బీహారువారెన్నడును మర్యాద సత్కరమించి ఎరుగరుగాన నీవార్త పట్టికల్లుయని నేను నడుపుచున్నానని ప్రజాకీర ప్రసాదుగారు నుడిచిరి.

పోలీసు కావలాకు సంబంధించిన వివరములు

కొలె వెన్నెకోగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు బెట్టు, పోలీసు కమిషనర్ జనార్దన్ స్వయిన్ గార్లతో కూడ కాంగ్రెసు మందిరమును స్వరాజ్యపురికి సందర్శించిరి. పోలీసు కమిషను కాంగ్రెసు కలెక్టరును కెదుటగాక కిక్కి మైల్లదూరముననుండును. 120 మంది రిజర్వ్ పోలీసులుంచబడుదురు అరణ మైనవో వారి సాయము గొనబడును. కాంగ్రెసు జరుగటకు వారెట్టి అభ్యంతరమును కలిగింపకు. పాథారణముగ గయాపోలీసులు గస్తీ తిరుగుదురు.

బీహారువాసు లగు కొంద రతివాదులు నీజర్. దాసుగా కధ్యక్షులుగ నుండగరని యాజేపించురని "ప్రజాకీర"లో ప్రకటించబడిన వార్త కేటము నిరాధారమని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కాబూ ప్రజాకీర ప్రసాదుగారు అసానియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధిలో తెల్పిరి.

శ్రీయుత

కల్లూరి సుబ్బరాయులుగారు

కడలూరు చెలసాలనుండి విడుదలయగుట

అనంతపురం జిల్లా హిందుపురం వాస్తవ్యులు శ్రీయుత కల్లూరి సుబ్బరాయులుగారు కడలూరు కెలసాలలో నోకరత్న రమువిడితైదు కనుభవించిరి. వీరిని 9 వ తేదీ కనివారమునాడు అనగా మొన్నటిరోజున కదిలివేసిరి నిన్ని ఉదయమునకు పీరు మాకార్యాలయమునకు వచ్చిరి. నిన్న రాత్రి చెన్నపురినుండి బయలుదేరి తాడిపత్రి వెళ్లిరి. అటనుండి స్వగ్రామమున కేగెదగ. పిమ్మట గయలో లరుగు దేశీయమహాసభకు వెళ్లకలె నను ఉద్దేశ్యముతో నున్నారు.

నెల్లూరు జిల్లా జాతీయోప

సంఘసమావేశము

కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట

రెడ్డి ప్రముఖులు కాంగ్రెసునే యనుసరించుట

మా ప్రత్యేక విలేఖరినుండి తలెలివార్త

డిశంబరు 11:- నేటిదినము నెల్లూరుమండలజాతీయోపసంఘ సమావేశమున 27 మంది ప్రతినిధులుగ మా కాంగ్రెసున కెన్నుకొనబడిరి. అందులో 20 మంది రెడ్డి ప్రముఖులు. కాంగ్రెసువారమునందు సింగరాజుకొండలో జయమున్న అబ్రాహ్మణ సమావేశమునకు రమ్మని పంపబడిన యాహ్వానప్రతికలకు తగినట్లు ప్రత్యుత్తరములు రెడ్డిమహాశయులే యొసంగిరి. రెడ్డి ప్రజలందరు కాంగ్రెసువిధానము ననుసరించువారు లని జిల్లా యంతయు గర్వపడుచున్నది

కిలాఫతువారి యాదరమున 8 తేదీ జరిగిన బహిరంగ సభయందు కేసులు పాపాగారిని మానకభిలీషాను అభివందించుచు తీర్మానము గానింపబడెను. అంగోరాప్రభుత్వము వారికి విమోచము బహుమానించుటకై కిఫిరి కనులు చేయవో కమిటీ నియోజింపబడెను. ఈ సమావేశమునకు జనాలు అబ్బుకోర హింసాపాటుగారు అగ్రాసనాధికర్యము వహించిరి.

సింధు హైదరాబాదు హిందూ పత్రిక

పోలీసుల తనిఖీ

పోలీసువారు హైదరాబాదులో హిందూ పత్రికా కార్యాలయమును మరల తనిఖీచేసి భారతనిషేధమున ప్రంధము ప్రతులను తీసికొనిపోయిరి.

కాశీ మండల రాజకీయ సభ

అజదు అభిమగారి అధ్యక్షత

అజదు అభిమగారి అధ్యక్షత క్రింద కాశీ నగరమున పురమందిరాలోనిమున 9 వ తేదీని కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము ప్రథమ మండల రాజకీయ సభ జరిగినది.

నేషనుపత్రిక

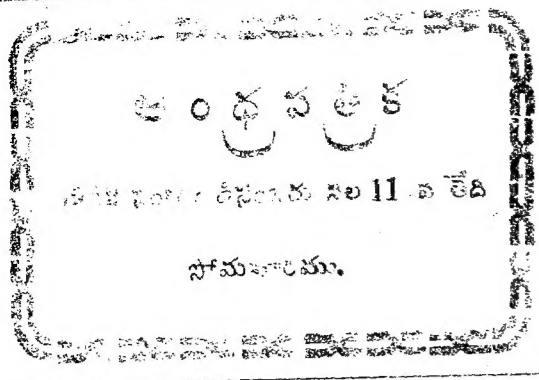
లాహోరులో కొత్తగా కెలువడనున్న ఆంగ్ల దినపత్రిక

"నేషను న్యూసు" పేరున్న లిమిటెడ్ అనుగంఘముబారి కలన నీవుత్రిక నడుపబడును. హాకీ అబ్దుల్ ఖాన్, దివానా యునలాలు, జోసెపు బాపిస్టా, యునియం (ఆంలా) గార్లు మున్నగువారా సంఘమునకు దైర్యతలుగా ను. యుర వ్యావస్థాపితమగు అరహామీ ధారితమునే అనుసరించుచు బాతీయకర్తలనే ఆపత్రిక నడుపబడును. ఇదికరకు అరహామీ యిండి పెండ్లెటు ప్రతికకు సంపాదకుడుగా నున్న డి. జి. ఉన్నవనాను నీషను పత్రికకు సంపాదకత్వము వహించెను. దినపత్రికయేగాక ప్రజాకీర వారమును కచ్చితవాలప్రతికగూడ వెలువరును. ఈ నెల 20 తేదీన మొదటిసంచిక వెలువడు నని తెలిపినది.

కొత్తకాలిఫా

హిందూదేశమునం దున్నవసులు

సుల్తాను బిబ్బులముదీరు ఖానుగారిని ఆంగ్లాకా వాతీయ సంఘమువారు ఖాళిఫాగా నియమించు పరిశోధనచేసి సింధు రాష్ట్రముందలి ఖిలాఫతుసంఘము లన్నియు నుగ్గికరించును. తన తేదీని కరాచీలో నుత్సవము చేయబడెను.

సంస్కరణముల నిర్వహణ :

మంత్రుల నిరాశ

“ధనముల విదంబగల్” అను రీతిని, ధనము లేకున్న మంత్రులుమాత్రమేమి జేయగలరు? మంత్రులస్థితిగాంచి అసూయతెడదెడివా రుండగు. వాటిస్థితి జాలికిరమగుచున్నది. వాటిస్థానమున ఎట్టి వారున్నను, డబ్బులేనిది పరిపాలనాచక్రమును నడుపుటలు? మంత్రులుగాని, శాస్త్రజ్ఞులుగాని, వీరావారా అను ప్రశ్నలతో బనిలేదు. ఎవ్వరయినను, సంస్కరణములు కొనసాగినరవు. మూలము ధర్మవిధానమును పరికించినపుడే, ఈసంగతి దెలిసెను. రాష్ట్రములు తమ రాబడిలో విశేషభాగమును కేంద్రప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలసి యుండ, అభివృద్ధి ఎటుల సాధ్యమగును? కేంద్ర ప్రభుత్వపు అధికస్థితి ఇతలో బాగుపడు మార్గము గలదా? అదియు గనపించదు. ఇంచితేపు గొడ్డలివలన, దుబారాభిరుచ్చు తగునా? తగ్గజాలదు. సర్వీసుల వేతనములను, అల్లవెన్నలను, పెన్షనులను తగ్గించుటకు మార్గం ఇంకను హెచ్చుజేయవలయునను ఘోష సమద్రములదాటి చెవిబడుచున్నది. ఇంకొకసంగతియుగ ఇండియను మెడికలు సర్వీసులో యూరిపియనులను క్రొత్తగ నియమించుటకు, పీలు ప్రభువుగారు బూనుకొనిరి. వీరికటాక్షము సర్వీసులపై పూర్తిగ ప్రసరించుచున్నది. బోనార్లా ప్రభుత్వమువారు, వీరి సూచనలను పూర్ణముగ నామోదించి రనుటకు సందియములేదు. సివిలు వ్యయ మీరితిననండ, మిలిటరీభిరుచ్చును తగ్గించుట కనలే వీలుండదు. యుద్ధముముగిసి, శాంతిప్రబలియున్నను మిలిటరీభిరుచ్చు హెచ్చుచున్నది గని, తగుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ఉపయోగకరమగు ఏ పోస్టాఫీసువ్యయమునుండియో కాసంత తగ్గించిన నేమి, తగ్గించకున్న నేమి? రాష్ట్రములు వన్నల నింకను హెచ్చుజేసి, భిరుచ్చును తగ్గించుకొనవలయునని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును, పీలు ప్రభువుగారును సలహానిచ్చుచున్నారు. ఇప్పటికే వన్నల బరువుతో కృంగి కృశించెడి ప్రజలు, హెచ్చువన్నలను మోయగల్గుదురా? ఉన్నతోద్యోగుల జీతములను కడిల్పుటకు వీలులేకయుండ రాష్ట్రములలో భిరుచ్చును తగ్గించుటలు? పీలు ప్రభువుగారి యుత్తరువు ప్రకారము, రాష్ట్రాధికారులు అభివృద్ధి గిభివృద్ధి యని కలవరింపక ఎటులెటులో ప్రోద్బుచ్చవలసియుందురు. ఈ బిల్లులను, ఆ బిల్లులను తయారుజేసి మురియటకు వీలులేదు. ధనాభావముచే, ఇవియన్నియు కాగితములలో నుండవలసినవేగాని, ఆచరణలోనికి రానేరవు.

సంస్కరణవిధానమునందలి విచిత్రముల నిండుక పరికించవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వమునందనలే బాధ్యతలేదు. రాష్ట్రములయందన్నో, ప్రభుత్వము రెండు భాగములు చేయబడెను. రిజర్వుడు భాగమున కధికారము లెక్కువగలవు. ప్రధానముగ శాఖలు రిజర్వుడు భాగమునకు పశిము చేయబడినవి. వ్యయ కరములగు శాఖలు మంత్రులకయబడినవి. రాష్ట్రములకు మిగిలేసామ్య స్వల్పము. అందులో కొ

కాధికారముగల రిజర్వుడు ప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ భాగము చేరుట వింతగాదు. మంత్రులు అభివృద్ధి మాట తలపెట్ట వీలులేదు. తలపెట్టుచో, హెచ్చువన్నలను విధించవలసివచ్చును. ఇందుకు వీలుపూత్రము లేదనట స్పష్టము. సంస్కరణము లాచరణ యోగ్యములుగావని చెప్పినపుడు, సహకారవాదులకు కోపమువచ్చెను. కాని, రానురాను వారికే నిజము తెలిసినచ్చుచున్నది. ధనాభావముచేతను సంస్కరణ విధానమునందలి ఇతర లోపముల చేతను, సంస్కరణములను నడిపించుటకు వీలులేకున్నను, కదివత్సరములకు పిమ్మట ఏర్పడెడి పార్లమెంటు విచారణసంఘమువారు మాత్రము, పరీక్ష జేసి ప్రజల యర్హతానర్హతలను నిర్ణయించెదరు. సంస్కరణములు కొనసాగకుండ, అడ్డుబెట్టువారు అధికారవర్గమే. అడ్డుగలిగినని పిమ్మట నిందించు వారును అధికారవర్గమే. ఇట్టి పరితటలకు లోనగుట, కారణహీనమని ఎంచియే, సంస్కరణములను ప్రజలు నిరాశించిరి. కాని, ప్రజల మాటను త్రోసిపుచ్చి మితవాదలను జన్మింపజేయువారు సంస్కరణములను చేపట్టిరి. పీలు ప్రభువుగారి నిర్ణయమును పురస్కరించుకొని, గా. పానుగల్లు రాజాగారు మద్రాసుమెయిలు పత్రిక కొక ప్రకటనము నంపిరి. ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రీ ప్రకటనము బట్టి తమ విన్నకములు విఫలమయ్యెనని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారనియు, క్రస్తుతి విషమస్థితిలో తామేమిజేయవలయునో కనగొనుటకు జస్టిసు పక్షపు సమావేశమును మద్రాసు మంత్రులు గూర్చెదరనియు, ఈ ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. ఈ సందర్భమున మద్రాసుమెయిలు పత్రిక దెలిపెడి హితము నిండుక పరికింతము. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఆహారము నడిగిన, ఇందుకు బదులుగ మట్టిగొట్టబడెనన, మెయిలు పత్రిక తలంపు.

ఇట్టి యవమానమునకు మంత్రులు తలయొగ్గదళా యని, మెయిలుపత్రిక యడుగుచున్నది. క్రస్తుతిస్థితిలో తమపదవులకు రాజీనామా నిచ్చుటయే, మంత్రులధర్మమని, మెయిలుపత్రిక యుద్దేశము. మంత్రు లీహితము సంగీకరించి, తమ పదవులకు రాజీనామానిత్తురా? ఎటులెటులో కాలము గడుచుట కంగీకరించినదప్పు, రాజీనామాస్థితి నేమిచేయగలరు? అది వారియిష్టము. ముందేమి జేసెదరో చూడవలయును. ఒక్క విషయము మాత్రము స్పష్టమయినది. సంస్కరణములు నిర్వహణమిది, తేట తెల్లమయినది. అధికారకదవుల సలకరించినవానికి గూడ, ఈసంగతి తెలిసినచ్చుచుంది. జీవచ్ఛవములబోలు, ఇట్టి సంస్కరణముల నెల్లరును విసర్జించుటయే, ధర్మమగును. నిరాకరణవాదులు ఏనినిచేపట్టి, మరల నూపిరిపోయుట అవసరమా? సంస్కరణముల నిఫలత వెల్లడియైనపుడు, ఇంకను జేయదగిన జేమిగలదా? సంస్కరణములను హతమొనర్ప నెంచుట, చనిపోయిన సర్పమును మరల గొట్టుటవలె పరిహాసాస్పదము గాదా? సంస్కరణములలో పసలేనపుడు, కాసనసభలో బ్రవేశించుటలే? కాసనసభకు వెలుపలనుండి సంస్కరణములు మాయయని చూపగలిగినపుడు, తమ దీక్ష నంతను వదిలి వానితో బ్రవేశించి మరల నామాయలో జిక్కుకొనుట, నిరాకరణపక్షమున కేమాత్రమయినను పాడియగునా? ఇట్టి ప్రయత్నమును నాయకులు విడనాడుట ధర్మము. మితవాదలకే భ్రమ వదలుచున్నది. వారును కొంత కాలమునకు బిమ్మట నిరాకరణపక్షముతో చేతులుగలుగకపోరు. నిరాకరణవాదములు దీక్షతో బనిచేసిన, అన్నిపక్షముల వారును వారిమార్గము ననుసరింపక తప్పుదు. అట్టి తరీ, స్వరాజ్యసిద్ధి కాటంక ముండనేరదు. మహా

త్ముని కార్యక్రమమును మార్చునెంచెడివారు, యాభంగురమగు లాభములను వదిలి, భావ్యభ్యుదయమును జీరికొంచి, తదనుగుణముగ ప్రవర్తించుటగాక!

మహాత్ముని సందర్శనము

యటవాడాజయిలులో తపముజేసెడి యోగి పుంగవుని దర్శించి వారితో సంప్రతించుట కనుజ్ఞ యొసగబడెననియు, వందిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, హాకీం అబ్దుల్ ఖాన్, చిత్రంజన దాసుగార్లు అక్కడకు 16 తేదిని వెడతెదరనియు, వార్తయొకటి దెలుపుచున్నది. క్రస్తుతిస్థితిలో, మహాత్ముని సందర్శనము వలన, నెహ్రూ ప్రభుత్వములకు లాభముగలిగిన గలుగవచ్చును. విజయకాంక్షుడై, అధికోత్సాహముతో కురుక్షేత్రమునకు బయలుదేరిన పార్థుడు, అరివర్గము గాంచి మోహముచే నావరింపబడినటులనే, నాయకులు కొందరు విజయ మానస్సుమగుతరి, సమ్మోహితులై వెనుకకు మలుచున్నారు. స్వధర్మమునుగూర్చి సందియము లేన్నియో వెలువడుచున్నది. మహాత్ముని సారధ్యములేనికొంత, యిప్పుడెంతయినను గనపించుచున్నది. అలనాటి శ్రీకృష్ణుని యువదేశమువలె, మహాత్ముని యువదేశము వీరలలో విశ్వాసమును గలిగించుగాక. మోహమును పారద్రోలుగాక. స్వధర్మ నిర్వహణదీక్షకు వాటిల్లునున్న మహాపద్రవము ఇందుమూలమున దొలగుగాక. వీరితో బాటు కాంగ్రెసు కార్యక్రమాభిమానులు గూడ కొందరు, గాంధీమహాత్ముని సందర్శించిన మేలుగ నుండును. ఏలనన, మహాత్ముని సిద్ధాంతముగూర్చి, ఇప్పుడు అపూర్వవ్యాఖ్యానములు వెలువడుచున్నవి. బాని మూలాధారమును తొలగించుచున్నవి. మహాత్ముడు యటవాడాజయిలులో దెలిపెడి సంగతులకు, నెహ్రూ ప్రభుత్వము వికరీకరణముల చేయుచో, అనవసర కలవర ముదయింపవచ్చును. అందుచే నిరుపక్షములవారును చేరి, మహాత్మునితో సంప్రదించి, వారిసందేశమును వెల్లడిజేయుట, యవసరము. నిరాకరణోద్యమమును జయక్రదముగ కొనసాగించుటకు, వేయిమంది యున్నను చాలునని, గాంధీమహాత్ముడు యటవాడలోని రాజకీయ నిర్బంధితులతో జెప్పినటుల, వీరిలో నొకరు తమ బంధుగూల కొక తేభనువ్రాసినని, ప్రాఫెసరు గిద్వానిగారు ప్రకటించిరి. గాంధీమహాత్ము డెన్నడును కేవలసంఖ్యా బాహుళ్యముపై నాధారపడి యుండలేదు. అధిక సంఖ్యాకులు తమ యనుచరులుగనుండుట, ఇబ్బందిగ నున్నదనిగూడ, మహాత్ముడు తెలుపుచుండెను. అట్టితరీ, దీక్షగలవారు కొలదిమందియైనను, తమవ్రతమును సంతముగ కొనసాగించుచో, వారిమనోరథ మీదేరి, దేశమునకు స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగవనుటకు సందియములేదు. ఉద్యమపవిత్రతచే, దాని నవలంబించెడి వారి ప్రాముఖ్య మధికమగును. దానినుండి వీరు విడిపోయినను, వారు విడిపోయినను, తాత్కాలికముగ కొంత నష్టము గలిగినను శాశ్వత నష్టము గలుగబోదు. ధర్మబద్ధమగు యుద్ధము మెన్నటి కయినను విజయము గాంచును. ఎట్టి యాటంకముల నయినను దాటితీరును. నాయకు లెవరయినను సరియే. ప్రాతనాయకులు తేకున్న క్రొత్త నాయకు లుద్భవించురు. ప్రతిమానవుని యుండను ధర్మబీజములు గలవు. అనుకూల సమయమున, అవి మొలకెత్తి పుష్పించును. ఏకాలమున కెవరు నాయకులగుదురో, నెవరు చెప్పగలరో పరిస్థితులే, ఉన్నత పురుషుల నుద్భవించజేయును. ధర్మాచరణమునుండియే, నూతన తేజముద్భవించును. నూతన సంఘ ముద్భవించును. నూతనశక్తి ముదయించును.

అకాలిల విజయమునకు కారణమేమి? కని విని ఎరుగని కష్టముల నొప్పుటకు వారికి ఎక్కడనుండి శక్తి గలిగినది? వేలకొలది చెలాసాలకు బోవు చుండ మిగిలిన వారలెటుల ఉత్సాహపూరితులై యు. డగలిగిరి? నాయకులు లేరని, వారేమయిన లక్షై ర్యము జెందిరా? అహింసాధర్మము నెట్టి సమయము నందయినను విడనాడిరా? తాము కర్మమని నమ్మిన ప్రయోజనమునకు, అకాలిలు సంస్కర్మము నర్పణ జేసిరి. బాలురు, వృద్ధులు, స్త్రీలు, పెన్దనరలు, తడితరలు, మతసంరక్షణకు బూనుకొని, విజయము బడసిరి. ఇటులనే, ధర్మదీక్షయున్నచో, విజయ ము ధృవము. మహాత్ముని సందేశమును నిర్వహించుట కేసందిగ్ధసమయమున బూనుకొనెడి వారెల్లరును ధన్యులు. ఎలవాడాలో మహాత్ముడు జేసెడి తోడు, ఫలించు గాక!

గ్రీనుడుస్థితి : కర్మను ప్రభువు బాధ్యత
గ్రీను ప్రారంభించిన దండయాత్ర విఫలముగుటచే, మంత్రులు లురిదీయబడిరి. ఇందకు కర్మను ప్రభువుగూడ బాధ్యులని, ప్రభువుల సభలో జరిగిన వచ్చుబట్టి, తెలియనగును. ఫిబ్రవరి 15 తేదిన, గ్రీను ప్రధానమంత్రియు, హతులైన వాలో నెకరు నగు గానరిసుగారు కర్మను ప్రభువుగారి కొక లేఖను వ్రాసినట్లు, యంగీకరింపబడెను. కాని, కర్మను ప్రభువు మిగిలిన మంత్రుల కాలేఖను పంప లేదని, లాయరుబార్జిగారు కామన్సుభలో నుడి విరి. టైముస్పత్రికా విలేఖకుని ప్రకారము విదేశ కార్యాలయపు రికార్డులజూచిన, గానరిసుగారి ఉత్తరమును తమతోటిమంత్రులకు బంపుడని కర్మను ప్రభువుగారు సూచించినట్లులను, దానిని చదివినట్లు ఎండాన్సుచేయబడినట్లును, తెలియుచున్నది. ఈయుత్తరమునం దేమి గలదు? బ్రిటిషువారు మనుష్యులను, ధనమును వెంటనే బంపక బోయిన, తాము ఆసియామైనరును నిలుపుకొన జాలమని, గానరిసుగారు చెలిపిరట. ఈలేఖను కర్మను ప్రభువు మంత్రుల కందరకును పంపెనని, సాలిసుబరీ ప్రభువుగారు పలుకుచున్నారు. కాని పూర్వమంత్రి కర్మను నజేరిన బర్మీనుపొండ్డు ప్రభువుమాత్రము, ఈసంగతి యబద్ధమనుచున్నారు. కర్మను, సాలిసుబరీ ప్రభువులనే సమ్మవలయునో, లేక లాయరుబార్జి, బర్మీనుపొండ్డు ప్రభువులనే సమ్మవలయునో తెలియకున్నది. టైముస్పత్రికా విలేఖకుడు ఇందుకొక చిత్రమగుసమాధానము జెప్పుచున్నాడు. కర్మను ప్రభువు ఈలేఖను మంత్రులకు పంపియున్నను, వారు మరచియుందురని ఈవిలేఖకుని యుద్దేశము. లాయరుబార్జిగారు రాజీనామా నిచ్చెదమని జెడ డింజుటయు, మాంటాగూగారు రాజీనీయవలసి వచ్చుటయు, మొదలగు సందర్భములలో నీలేఖను మంత్రులంతగ గమనింపరయిరట. ఇందలి సత్యాసత్యము లెటులున్నను, గ్రీనునకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహము గలిగించినట్లు నిజము. దీనిన వరును కాదనజాలరు. గానరిసు మొదలగుమంత్రులు, బ్రిటిషువారియంద జూచుకొని, తుర్కీపై విజృంభించినట్లుకు సందియములేదు. ఇప్పటి కయినను, బ్రిటిషుప్రభుత్వము వెనుకటితప్పును సవరించుకొని, తుర్కీసమస్య ననుకూలముగ పరిష్కరింపనియెడల, వారిపై ప్రపంచబాధ్యత నిలిచియుండును.

బర్లెండు కల్లోలము
బర్లెండునందు, ప్రీస్టేటుప్రభుత్వము స్థాపింప బడినను, ఇంకను కల్లోలమునాగిపోవలేదు. ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారి కాశిన్యమువలన, అంతమొందుచున్న రిపబ్లిక్కుపక్షము మరల తలయెత్తుచున్నది. ఖిల్దర్నగారి నుండియుటవలననే, ఆపక్షమునందు ఆ

వేళముగలిగెను. బర్లెండుప్రజలుగూడ అసమ్మతి గనుపజచిరి. ఇట్టి దారుణశిక్షలు కొనసాగుచో, మరల కలవర ముదయించునేమోనని భయముకలిగెను. ఇటీవల హేల్సు అనువారిని, రిపబ్లికను పక్షమువారు హత మొనర్చిరి. అందుకు హంతకులపై ప్రతీకార మొనర్చిన యజజడి కలిగెడిదిగాదు. అందుకుమారుగ, వెనకనేలోబడి ఖయిదులోనున్న ఓకొనర్, వెల్లోసు, కెల్వీ, బార్లెటు అను రిపబ్లికను పక్షపు నాయకులను ప్రీస్టేటుప్రభుత్వమువారు పగసాధించుట కుండీయుట నాగరికప్రభుత్వ పక్షములకు విరుద్ధమగుచున్నది. ఒకొకరిని కింకొకరిని చంపుటవలన, అలజడి ఇంకను యధికము గాక మానద. డెయిల్ ఇరానుసభలో లేబరుప్రతినిధులును, మరికొందరును, ఉరిశిక్షలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఈశిక్షలఫలితముగ, తుదివరకు పోరాడెదమని, విరిషు. రిపబ్లికనుపక్షమువారు ప్రకటించిరి. లై సెన్సులేకుండ ఆయుధములు గలవారందరును, ఉరి దీ య బ్ల డు దు ర ని, ప్రీ స్టే టు నకు జెం ది న ము లా చీ సే నా ని ప్ర క టించెను. ఈరీతిని ఇరుపక్షములవారును, యుద్ధ సన్నద్ధులయిరి. ముందేమి జరుగునో తెలియదు. బర్లెండుకల్లోల మంతరించి, స్వాతంత్ర్యసాఖ్య మను భవించుటకు భగవానుడు విరిషుప్రజల నాశీర్వదించు గాకయని కోరెదము. దౌర్జన్యసాధనము నొకమార్గవలంబించ మొదలిడిన పిమ్మట, దీనికంతరేదము. ఇందువలన ఈర్ష్యయు, క్రోధమునుపెచ్చి, కాంతి స్థాపన కనుకూలావకాశమును తొలగించును.

సివిలుకోర్టులు
1921 సంవత్సరపు సివిలుకోర్టుల రిపోర్టుచూచిన, సివిలుకోర్టులవలన ప్రభుత్వమువారి కెంత లాభము గలిగెనో జూడవచ్చును. నివేదికవత్సరమున, 22½ లక్షల రూపాయల నికరాదాయము మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు చేకూరెను. వ్యాజ్యములనెడి జూడములో ప్రజలు చిక్కుకొని, పలువిధముల నష్టపడుచున్నారు. ధన నష్టము గలుగుటయేగాక, గ్రామములలో వికమత్యమునకు తీరని హానిగలుగుచున్నది. కోర్టులకు బోయెడి ఉభయ పక్షములను నష్టమొందుచున్నవి. ప్రజల కలహమువలన, ప్రభుత్వమువారికి మాత్రము మంచిలాభము కలుగుచున్నది. ప్రజలతగవులను మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కరించిన, దేశమున కెంత లాభముండునో తెలుప నవసరము లేదు. పంచాయతీలనునిర్ధారపవలసిన యవసర మంతయేవలదు. పంచాయతీలను గ్రామగ్రామమున స్థాపించి, తగవులను రూపుమాపుకొనిదియు, ప్రభుత్వ న్యాయస్థాన బహిష్కారము దానియంతట యదియే చేకూరును. ఈవిషయమై కాంగ్రెసుపక్షమువారి తేలికదృష్టిపడిననంత శ్రేయస్కరము.

హిందూదేశము: బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము
యుద్ధమునకు ఫలితముగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమునకు చేకూరెనని చెప్పెడి ఉన్నతస్థానము వట్టి మాయయని, నెయింటునిహాలు సింగుగారు హిందూపత్రికకు వ్రాసిరి. ఈభంగతిని ధృవపరుచుటకు వీరురెంచి అను ఇంపీరియలిస్టుగారి వాక్యములను నుదాహరించిరి. ఇటులనే వేల్పులను లేబరుప్రముఖుని వాక్యముల నుదాహరించిరి. దేశమునకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము లభింపనంత వరకు, హిందూదేశమునకు నానారాష్ట్ర సంఘము నందు స్థాన ముండుటవలన తనకుగాని, పరులకు గాని లాభములేదని, వెల్పుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇట్టి బూటకమువలన, హిందూదేశగౌరవ మును డింపజాలదని, నిహాలుసింగుగారు హెచ్చరించుచున్నారు.

చున్నారు. ఈ మాయవలన, హిందూదేశాభివృద్ధి కుంటుపడుచున్నదని, నిహాలుసింగుగారి యుద్దేశము. కాని, అద్భుతవశమున ఇట్టిమాయ దొలగుచున్నది. శ్రీనివాసశాస్త్రి ప్రభుత్వ లెటులదలచినను, ప్రజల ఎండమావులగాంచి భ్రమపడుటలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని, హిందూదేశము... తన ప్రయోజనములను సాధించకొనలేదను ప్రజల విశ్వాసమువారి నావహించినది.

స్థానికవార్తలు

పోస్టు ప్రకటనము:— దక్షిణాఫ్రికాకు కల్లు, బియ్యము, టెర్రెస్ట్రీయల్ పోస్టాఫీసులో కొలంబొమిదుగా పోవుటకు డిసెంబరు 14 వ తేదీ సాయంత్రం 5-50 గంటల వట్టి జేయబడును.

అగమనము:— భారత ప్రభుత్వమునందు వాణిజ్యపాఠశాలకావకాఖనభ్యుదయ. గా. సి. ఎ. ఇన్స్. వి. సి. పిన్ గాడు. డిల్లీనండి ఈయనయొక మద్రాసుకు వచ్చిరి. 14 వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తాకు ప్రయాణమై జనెదరు.

ప్రభుత్వపకటనలు-ఉద్యోగులమార్పులు:— పిమ్మట బంధుత్వము వా. కర్మపారిశుధ్య అడిమనటి ఆఫీసులోని యుద్యోగముతోపాటు వా 2 పోస్ట్ అడిమనటి ఆఫీసుకు, కార్మిటినిగరము వెంటకరి యూనియనులందు సర్వేయి క్లను విచారించుటకు నియమింపబడిరి.

ఇంపీరియల్ రెవ్యూ:— ఇండియన్ అంగ్లమాసపత్రిక. సంపాదకుడు సి. కెల్వరాజుగారు. 1901 ఏప్రిలునందు ప్రత్యేకముగ సంబంధించి యందక స్వతంత్రాధికారములను ప్రకటించి ప్రధానవ్యాసమునందు గలదు. బంగాళవల్లి నవాబును గూర్చిన ప్రకంఠము గంభీరముగలదు. వ్యాసములు మనోహరముగ నున్నవి. మాసపత్రిక వెల 8 అ. “ఇంపీరియల్ రెవ్యూ, 18 ప్యాసిఫు వెంటకరిచలయ్యకు వీధి, జి.టి.మద్రాసు.

డిప్యూటీ కలెక్టర్ మార్పులు.— గా. సా. కె. రామస్వామిరెడ్డిగారు పైపు న్యూడినల్వీకరణాధి. వికాఖనము బ్రె.టి. డిప్యూటీ కలెక్టరు నియమింపబడిరి. ప్రజల మచ్చటనున్న వస్తుస్వామి అయ్యురగారికి నెలవీయబడెను. అప్పారె పిళ్ళెగారు నెలవునండి వచ్చిన గౌరవార్థ ఉత్తరార్కాటు జనరలు ద్యూటీలో నియమింపబడిరి. ఎస్. పి.రాస్వామి నాయుడు జెం.ల ద్యూటీనుండి గుంటూరు బ్రెజికి మార్పుబడిరి. గుంటూరు బ్రెజికియందున్న ఖాన్ రా.శా. ఎస్. తిరుమలై పిళ్ళెగారికి వెల పోగబడెను.

సనదు బహుమానముల దర్బారు:— డిసెంబరు 15 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు వచ్చు య్యభ్యుహలలో కలెక్టరుగారు యాద్రొదివాటికి విరుదముల నన దనిచ్చెదరు. (1) డి.వా.క. బహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు (2) డి|| బి|| యస్. గుతుస్వామి చెట్టిగారు (3) డి|| బి|| కృష్ణస్వామిరావుగారు (4) గా|| డి|| బి|| యస్. తి. రాం. అప్పారె చెట్టియారుగారు (5) రా|| డి|| యస్. రాస్వామి అయ్యంగారు (6) రా|| బి|| యస్. సి. రాస్వామి (7) రా|| బి|| సి. నరేశ మొదలయ్యారు (8) రా|| బి|| డి. యస్. కే. నెడుండిగారు (9) ఖాక్ బహదూరు మహమ్మద్ అబ్దుల్ కరీం సాహెబు ఖరూకే (10) ఖాక్ బహదూరు మహమ్మద్ కరీముల్లా సాహెబ్ (11) ఖాక్ సాహెబు సయ్యదు ఖాసీసాహెబు (12) ఖాక్ సాహెబు అబ్దుల్ గఫూర్ సాహెబు (13) రావు సాహెబు యక్. టాకూర్ సింగుగారు (14) రా|| సా|| ఆర్. మల్లారాయ చెట్టిగారు (15) గా|| సా|| యస్. సి. మల్లరెడ్డిగారు (16) రా|| సా|| సి. ధర్మలింగ మొద. లాల్లిగారు (17) రా|| బి|| సి. రామస్వామి అయ్య (18) ఖా|| సా|| శి. గోపాలాచారిగారు (19) యం. తిరుమదిస్వామి పిళ్ళెగారు (20) కైద్య కాశ్మీగారు.

హైదరాబాద్ నేరములో ప్రధాన స్త్రీ సాక్షిగ నుండి
అమె రెవ్వసాక్షిమిచ్చెనని నేరము నాపి అరెస్టు జేసిరి కామిను
మీద కవర్తి.

బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ చేరుమేన్

విలాసము వి. డి. స్వామిన్
నెం 144 పనసవాడీ, బొంబాయి

కాకతీయ కవులు.

భారత ప్రభుత్వమునకు
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు
చెల్లించుకప్పములు

తగ్గించవలెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు
వ్యయము తగ్గించి గుత్తలు పోషించుచేయవలసినదే!

దెల్లీ, డిసెంబరు 15:—రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు, తమ
తమగల యాదాకా సంబంధములూ, వీలవలసిన భారత ప్రభు
త్వమువారి నిర్దేశమును దానివై భారతమంతటాగూ యంగీకా
రము చేయవలసివచ్చినది. పింజానా గత ఏడాది ప్రభుత్వమునకు
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు సమావేశమైన
సమావేశానికి మిది వంగ ప్రభుత్వమువారు, బర్మా ప్రభుత్వము
వారు తప్ప, తక్కిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు రందర బహు
వ్యయములకు పనిచేయుచున్నారు. ఇందులో మదరాసు, బొం
బాయి బెంగాలు ప్రభుత్వములవారు, కొంతవరకు వీరు బరి
పాసి, అసాదు ప్రభుత్వములవారు నిర్దుటము చేయవలసి.
మయూరపూర్ ప్రభుత్వములవారు, బర్మా, పంజాబు, మధ్యపరగణాల
యందు ఇంతవరకు గుత్తల పోషించుచున్నారే. రాష్ట్రీ
య ప్రభుత్వమువారి నేతలు సప్రకటించుచున్నట్లుగా, యుద్ధపు
వస్తువులనుండి వ్యయమునకై చాలాభాగము భవము స్వీకరించ
వలయునని తలచుచున్నారు.

సంవత్సరమునకు కొంతకొంత రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి
కప్పము తగ్గించి, కడపట కప్పము లేమియు కేరళకుండుట
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి కేయోదాయక మేయని ప్రభుత్వమువారి
నిర్దేశమిది. గత సంవత్సరములకు గుత్తలు పోషించి
వ్యయము సంతకరమగు తగ్గించినను, ఇంచు
కేపుక మిటి వారి సలహాచే వ్యయము
నిర్ణయించబడినను, వ్యయమునకు నాదాయమునకు సరిపోవు
మందలెనని. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు నివేదించిరి. వ్యయమునకు
తగినంతకన్న పెక్కుమారు నాదాయము వచ్చుచున్నట్లు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి
కప్పములు తగ్గించవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వము
నుండి భవము కేరళ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల
పూర్తిచేయుట మంచిది కాదుగానీ, రాష్ట్రీయ లందునలేని
రరాష్ట్రీయలలోగూడ కన్నులు పోషించవలయును.
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి లేవనెత్తిన యాధారణ్యముల తలపె
ట్టిన, కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు బాగుగా నాలోచించి యాదా
యభవము నంతన, ప్రసాదించవచ్చును. రివిన్యూగానీ యేకాభి
కంత వ్యయములవలయునో నేర్పాటు చేయవలయుననియు,
అంతవరకు ఆదాయపుతన్నులో సర్దుము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు
కొసంగి, భూమినిస్తునో సర్దుము కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు తగిన
నకలయునని బొంబాయివారు వాదించిరి. విశేషాధికారము
చాలామూలకరమని యితర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వాదించిరి. భారత
ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమునకు సమ్మతించుచు, అట్టినిభవ
ములు లేకుండునట్లు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము, నెల
కొల్పియు అనితెల్పిరి. అధిక పెట్టిమెంటును సంస్కరించు
టకు బెంగాలువారు తక్కినవారందరూ ప్రతిపాదముగ నుండి
రి. ఇప్పుడు తమకొసంగబడిన సహాయము చాలవచ్చును, కేంద్ర
ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత నెట్టిగి యిప్పుడుగాక తగినసమయ
మున యితర రివిన్యూభవమును తమకిచ్చుని గోరేదమని
బెంగాలు ప్రభుత్వము చెప్పిరి. డివోల్యుట్ నూత్రముల
నేవేరి మార్పుచేయ తలపాడమిని అనుభవవేద్యులగువారుగూడి
నివ్వకుపాతమున విచారించి చేయవలయునని ప్రతిభు లందరేక
గ్రీనమున తీర్మానించిరి. భారత ప్రభుత్వమువారి రిందులకు సమ్మ
తించుచు రాష్ట్రీయ కప్పముల తగ్గించుటకు
ప్రయత్నము చేసెదమని వాగ్దానము చేసిరి.
కాని ప్రస్తుతము తమకిప్పుటికే యాదాయమునకన్న వ్యయముపది
కొట్టరాదాయము యెక్కువయై యుండుటచేత తమయార్థిక
విక అనుకూలపరమర కేలాటి యాలోచన యెట్లుచేయుట
నిశ్చయింపవలసి తెల్పిరి. ఇక బొంబాయివారి సలహా
గూడ ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించక, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు
ఆదాయము తగిన అన్ని రాష్ట్రీయములవారివై ఆధువు బడునని
తెలియజేసిరి.

ఇందులకు భారతమంతటాగూ యంగీకారము

భారతమంతటాగూ భారత ప్రభుత్వతీర్మానమున అంగీ
కరించుచు, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదాయవ్యయముల సరిపోవుచాక
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి కప్పములు తగ్గించిన, కేంద్ర ప్రభు
త్వమువారికి సహాయము వచ్చును కలిగి భారతేశమునకే

విదేశ వార్తలు
నష్టపరిహారములు

ప్రారంభ సమావేశము

ప్రతిఫల మెట్లున్న ప్రాంతముగాని మిత్రమండలిగాని తమ
జాతి ఎట్టివర్తన దీనికొనని డెయిలీ మెయిలు ప్రతి విలేఖ
తెలియజేయుచున్నాడు.

లైసెన్సులు అధిక ప్రభావపాలనమును ప్రాంత
స్వాధీనము చేసికొనుటగాని, వారు యాదాకా తమలో (వన
శంకువాక్కుల గూర్చిగాని ప్రసంగించుటలేదు. బ్రుసెల్స్
సభలో అందరకును పరిశీలనకు కార్యక్రమమును ఏర్పాటు
చేసికొనుటకు ప్రాంతము సంబంధించినంతవరకు ఉత్తర
ప్రభుత్వములు జరుగును. బోస్టాగారు పాయింట్ గారి
మూలవిధానమును అంగీకరింపవచ్చును. లేదా పాయింట్ గారి
కరిగి కార మగువిధానమును బోస్టాగారుగూర్చించినవచ్చును.
ఏదో ఒకటి ఒక కుదరకపోయిన బ్రుసెల్స్ పాయింట్ గారు
పోరు.

మిల్లా రెండు గారికి ఇంతకంటే పెక్కుమారు ప్రాంతము
లున్నవి. పాయింట్ గారిని బలవంతపెట్టవచ్చును. ఇట్లుగూ
పాయింట్ గారు రాజీనామా చేయవచ్చును. క్రొత్తమంత్రవర్తము
కై మింగివేయువారిలో ఏర్పడును. ప్రాంతవాడు తల్వేకముగ
చర్యను దీనికొనవలెనని చేసిన ఏర్పాటులను వీరు అవలంబింప
వచ్చును.

జర్మనీకి నష్టపరిహారముల నిచ్చుటకు ఇంగ్లీష్ కొంత
కాలము వ్యర్థి సేయవలెననియు అంతర్జాతీయమునను నొంగ
వలయుననియు, న్యాయమగు అంతర్జాతీయ నిర్ణయించవలెనని
యు, ఎవరుచిదిగవకుటల వన్నులను పరిశీలించుటకు జర్మను
కప్పమును అంతర్జాతీయ సంఘమువారు రుండవలయుననియు యు
మునకువచ్చి సేయవలెననియు, ఆగ్రిమియన్స్ (వేతన మందున్న
వైస్యములను సాధ్యమైనంత త్వరలో తొలగించవలయుననియు
యునమున తీర్పుచేయుటకు వ్యవహారాన్ని కలగజేయవలెననియు
బ్రిటిషు వానిస్వసంఘమువారు ప్రధానమంత్రికి తీర్మానము
వదిలిరి.

పార్లమెంటు డిసెంబరు 15 లేదని లేవనెత్తిన బ్రుసెల్స్
సభ జరుగదు. పార్లమెంటు లేవనగాని బోస్టాగారు పోవుటకు
వీలలేదు.

మస్కో లింగారు శుక్రవారమునాడు ప్యారిసులో పా
యింట్ గారిని కలిసికొనెదరు.

సామ్రాజ్యవిధానములో దొమియనులకు ఎక్కువభాగము
నిచ్చుటకు అంతాకము లేదనియు దీనికంతకును చుట్టుకక్కల
వారి నున్నావచ్చుననుమిద ఆధారపడవలసి యున్నదనియు
ఈభాగమును నిలబెట్టుటకు ఒకపార్లమెంటు సంఘము లాభ
మనిరి.

తుక్కినుండి కరణాగరులై వచ్చినవారి బ్రిటిషువా
రెండు మహాపకారమును జేయుచున్నారు.

యజ్ఞేర్ది రాగలదు అని తమయంగీకారమునకు
కారణముల తెల్పిరి ఇందులకే బొంబాయివారు పెట్టిమెంటు
సంస్కరించుచును సలహాబతుగూడ తామంగీకరించలే మైతిమని
చంద్రాగాక తెల్పిరి. వ్యయము తగ్గించి యొసగు, పన్నులపొచ్చు
చేసియు నాదాయ వ్యయముల సమానమగుటయు జేయవలయు
కనుక, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారుగూడ కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి
ననుకొని వ్యయనిర్ణయసంఘముల నేర్పించి వ్యయము ఆదాయ
మునకు తగినంత నిర్ణయించుకొనిన బాగుండునని మంత్రిగారు
సలహానిచ్చిరి.

వీలు ప్రభుత్వగారి యంగీకారము

ప్రారంభ సమావేశము భారత కానకసభవారి రితిని రాష్ట్రీ
య కానకసభలును చాలకప్పముల పాలనచుండుట కొనసేయ
మనియు, వ్యయమునకు దగినంత నాదాయము కనుగొనుట ప్రభు
త్వమువారి ప్రభువిక కనుక తమ బాధ్యతల తగిలెట్లు నిర్వహిం
చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు పనిచేయుదు రని నిర్ణయి
వీలు ప్రభుత్వగారు వ్రాసిరి.

గ్రీకుమంత్రి గోనరీస్ గారి లేఖ

ప్రభుత్వసభలో తీవ్రమగుచర్య

ప్రభుత్వసభలో గోనరీస్ గారి లేఖనుగూర్చి తీవ్రమగు
చర్యచర్య. ఫిబ్రవరి 15 లేదని కర్ణాట ప్రభుత్వకు వీరిలేఖ నుం
బడినది. మంత్రివర్గమువారి కందజేయుటకైన అంగీకరించిరి. లేదని
బర్మాకా హాడ్ ప్రభుత్వ అనిన మిరుమిక్కిలి ఆ లేఖను పరిశీ
లించుటకు మంత్రివర్గమువారికి అంతాకము తేకపోయెనని విచా
రించిరి. ఈదాకాజాను జరుగకుండ సలహా నిచ్చియుండెదవారు.

కామన్స్ సభలో ఈచర్య ప్రారంభమైనపుడు కర్ణా
ట ప్రభుత్వ ఆ లేఖను మంత్రివర్గమువారికి తెలియజేయ లేదని యే
లాహాడ్ వారి గారు తెలియజేసిరి.

గోనరీస్ గారు తమ లేఖను తమ సహాయాధ్యక్షులకు
కర్ణాట ప్రభుత్వ అందజేయవలెనని కోరినటులను అది అందరకును చద
వదలెదని ఆ లేఖయందు వ్రాయబడి యున్నటులను విదేశాంగ
కార్యాలయపు కాగితములు తెలియజేయుచున్న నని బ్రెస్టు వర్తి
కా రాచీయవిలేఖరు నడిపెను. ఇంతమంతి మంత్రి లండన్ యు
ఈవిషయమును మంచిపోవుటకు ఆకాలమున నన్ను గృహాధ్య
క్షులులే యని తెలియుచున్నది. గోనరీస్ గారి లేఖ ఫిబ్రవరి
15 లేదని వ్రాయబడినది. మార్చి 4 లేదని చేరినది, మరీ కొలది
నాళ్లయిన పిదప అది అందరకు పంపబడినది. ఇదంతయు
7 లేదని ప్రాంతముల వదిలెను. ఈ సమయమునందే మంత్రి
వర్గము సర్దిదళయించుచుండెను. చేబల్లేగారు సహకారము
నిరంతర ముండవలసినదే యనుచుండిరి. లాహిడ్ వారి గారు రాజీ
నామా నిచ్చెదమనిరి. ఫ్రెలిహాడ్ ఫ్రెలిహాడ్ టుల యొంటూరుగా
అవిశేషపు రాజీనామా యొంటి తటస్థించెను.

ఆమరునాడే లాహిడ్ వారి గ్రీకుకు పోయిరి. ఈ సమ
యముక ఈలేఖను అందరికి తెలియజేయుటకు మంత్రిలు మరచిరి.

ఈలేఖకు సంబంధించిన కాగితము లన్నిటిని సభవారి
తెలియజేయించెనని బర్మాకా హాడ్ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ సభలో
అడిగెను. ఇటీవలా లేఖ లండన్ వార్తాపత్రికలో ప్రకటించబడినది.

ఆకియా మైసూరులో బ్రిటిషు తమిళము వైస్యమును, సా
మన్యు సహాయార్థము బంతుకున్ననో గ్రీకులకే తెలియజేయ
బడినది. కర్ణాట ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమును బర్మాకా హాడ్ జరిగెను.
ప్రభుత్వము అధునకుము ఆగవలయునని కేప్పింబుల సంక్షిప్త
ముగ తెలియజేసెను.

ఆ ప్రకటించబడిన లేఖ అసలైనవేయని కర్ణాట ప్రభుత్వ
తరపున స్వాతీస్వరీ ప్రభుత్వ అంగీకరించెను. ప్రభుత్వములో
సంబంధము గల్గియు బాధ్యతను తప్పించుకొనుటకు, బర్మాకా
హాడ్ ప్రభుత్వ ప్రకటించుచుండెనని నిందించిరి. ఈ రెండు
లేఖలు మంత్రివర్గమువారి కందజేయదలెననిరి. కాని బర్మాకా
హాడ్ గారు ఎంతమాత్రము ఈసంగతిని నిజము గాదనెను.

మారకమును నిలకడగ జేయుటకు జనీవా అంతర్జాతీ
యసభవారు చేయు తీర్మానమునుబట్టి జేసెదమనియు అది తేలి
నపిదప అంతర్జాతీయసభకు త్వరలోనే సమావేశము చేసి
ఏర్పాటు చేయబడునని కామన్స్ సభలో బార్న్ క్లిగ్ గారిరి.

యూరపు అంతయు అధికవిధానములో భద్రముగ నుండు
టకును, మార్కును నిలకడగ జేయుటకును, ప్రస్తుతదృష్టికి
తగ్గించుటకు మిత్రమండలిలో సహకారముగ పనిచేసెదమని
జర్మను అధికమంత్రి తెలియజేసెను.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సంఘమువారు డివీజి ఆగ్రి
కాకును, ఇండియాకు రావలయునని అహ్వనించబడిరి.

బోయిన సంవత్సరము ఇంగ్లాండు పార్లమెంటులో చాల
మంది ఉత్సాహమును జూపిరి. అందులో భారతీయులుగూడ
గలరు. ఇండియాకు వచ్చు పార్లమెంటు ప్రతిభులు కామన్స్
సభవారు యడవలే నన్ను దానిని భారతీయులు వాదించిరిని
వార్త తెలియజేసెను.

ఇండియా ప్రభుత్వ రాజకీయ కార్యదర్శి

జే. పీ. తామ్స్ గారిని భాయముగ నియమించుట.
కాశ్మీర సంస్థానము రెసిడెంటు గా నియమించబడిన జే. పీ.
కాశ్మీర గారి తెలవాటైన కరువార, జే. పీ. తామ్స్ గారు
ఇండియా ప్రభుత్వ రాజకీయ కార్యదర్శి పదవిని భాయముగ నియ
మింపబడుదురు.

రమ్యులో కలెక్షన్ బాధ్యమూ సహాయము ప్రభుత్వ
యలో 1050 రూపాయలు వసూలుచేయబడినది. అందులో
సింగారావట్టి ముసేనవాడు గారు 1000 రూపాయలు వసూలించిరి.

దెల్లీ ప్రభుత్వ లైసెన్సులను బ్రిటిషు వైస్యమును పంప
గించును. ఇది వచ్చేవారము జరుగను.

మాచెట్టునీడముచ్చటలు

కాననోల్లంఘనవిచారణసంఘమువారి నివేదిక వెలువడి నప్పటినుండియును ఈమాటల విజయము కలిగినదిగా యని ముం॥బాగా వినవలసివచ్చును. నుండ నాయకుల తండ్రి పనితీరి ఎట్టిసలహా నిచ్చిరి? అయ్యో! ఇట్లు పలుకుదురని కల నైనను తలనలేదని కనకమ్మగారు విచారించుచుండిరి. కలకత్తా యందు నభిలభ్యతర జేసియున్న స్థానికసంఘమువారు సభ జరుపు చుండినప్పటినుండియు ముం॥బాగా కనకమ్మగారల యాశ్రిత వాతంత నిమిత్తమైనది. నవంబరు 20, 21, 22, 23 తేదీల ప్రతికలను జరుపుటకును నందు ముఖ్యముగా స్థాయి సంఘ సభా కృత్యములను దెలిసికొనుటకును వారు మామీన యాత్రను మాచెట్టునకువచ్చెను.

20-21-22 తేదీవారము మధ్యాహ్నము రెండుగంటలైనది. వాడు ఆదివార ముటకులన నూలు వడకరాని కళ్యాణమ్మగారును, నూరమ్మగారును, గతినము వడికిననూలు నాను బోసికొనుచు వారింజెట్టు నీడను గూర్చుండిరి. అప్పుడే వచ్చి నేనును వారిప్రక్కను గూర్చుండిరి. బందరువోడియె, మదరాసు విచాయయై తీసికొనిరాక నూరకవచ్చితిరేమని నూరమ్మగారు వచ్చిరి. కృష్ణాపతిక ముం॥బాగారికడ నున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కనకమ్మగారిని నున్నదని నేనెరిగిని. చిట్టి కనకమ్మత్రయ్యగారిని ముం॥బాగా త్రయ్యగారిని బిలిదికొనిరమ్మని నూరమ్మగారు తమకొనూరై నడిచి. తుణములో వారు కచ్చిరి. వారిరువురిని జూడగ నె జయమెవరికి? అపజయమెవరికి? కని నూరమ్మగారు రాత్రువతో నడిగిరి. కాననభావవేషమీ హారములనుగూర్చిన విషయమును నాయకులు గంటలు గంటలు చర్చజేసియు నికమిత్త మని నిర్ణయింపలేక గయలో జరుగు దేశీయమహాసభలో నిర్ణయించుట కావిషయమును వదిలివేసిరి. కాన జయ మెవరికినీలేదు. అపజయముమాత్రము లీలాచేవిగా రిని కనకమ్మగారు నవ్వచుబలికిరి. ఇదేమియన్యాయము! దాదాపు రెండునెలలనుండియు కాననభలకు పోవచ్చునని పోరాడని తావులాడు నాయకు మిరియపురు పల్లగానుండ ననుచు నే జోక్యమునకు బోని లీలాచేవిగా కపజయమేమి? యని నూరమ్మగారు ప్రశ్నించిరి.

మన చెట్టునీడముచ్చటననుగూర్చి యాంధ్రప్రదేశ్ యందు లీలాచేవిగా ప్రకటించిన వ్యాసమునందు గ్రామ్యభావ యందు బాధగలదనరట, అందు కొక విద్యాధికసోదరుడుకల జాల కోణముకచ్చింది. నేచెప్పుటేమి? విమర్శనమునే చదివెదను వినుడు. విషయము మీకే బోధకము. అని కనకమ్మగారు జడన సారంబించిరి.

వ్యాసము చదువుట ముగిసెను.

లీలాచేవిగారి వ్యాసము దోషభూయిష్ట మైనదైన నా గాక అందలివిషయములు సహేతుకములుగా నుండకపోయిన పోవుగాక. అట్టివ్యాసములను విమర్శించుట వారి కర్మ ధర్మమైన నా గాక. విద్యావంతుడును యోగ్యుడును నగు పురమారంతుడు విమర్శనమునకు చెట్టు ప్రవర్తింపవలయునో నట్లు ప్రవర్తింపలేదు. శ్రీలనగూర్చి వారు ఎవనెడ వాడినపదములు మిక్కిలి హేయము లని నూరమ్మగారు రిరి.

కృత్యప్రభుత్వము వారికన్న నోకేసాయము వారి కెక్కువన్నేమా మేర్పడుటలో కాతీరీపయము గాదు. మేముండట మొకే యాడుగలవార మగుటవలన మాలో స్నేహమేర్పడినదియు, మతీయు చిన్న వాడమగుటవలన వాడనికవిషయములను దెలిసికొనుట తత్సామాను గలవారమై యుంటిమనియు, చెలువుటగాను లీలాచేవిగా ప్రాసిన విషయముల హేళనపాటు చేయుట విద్యాధికుడగు సోదరునకు దగినపని యని కల్యాణమ్మగారు రిరి.

మువ్వరాడువారు తేని యిట్లు సాధారణముగా నెక్కడను నుండదు. అయిన దైవాప్రసాదవలననో, శ్రీల యదృష్టమువలననో, పట్టణముల చుక్కలు వోచుచుంటి వివేరిత మెప్పుడును సంభవించలేదు. అట్లేన్నదైవ సంభవించియుండినచో, దొరతనమువారు నిరాకరణవాదులను బంధించిట్లు శ్రీలనుగూడ శోకకొక్కరినిగ గొట్టలో బంధించి వారికి యేదాదికో రెండేడ్లకో విధుదలయనుమాట యున్న వీరి కావికుడలయే లేకుండ జన్మాంతరము విధించి పట్టణముల చుక్కలు వోచువుండ నూరమ్మగారుని లేజము రూపుమాటుకుండ వున్నట్లు కాపాడుకొనియుండురు. కాని యట్టినితి యెప్పుడు గలుగలేదు. కాన అయిదుగు రాదువారు కూడినను ప్రపంచము తృప్తికొనదు ననుభయము సోదరున కక్కలలేదని ముం॥బాగా రిరి.

ఆ పనిమాటన పద్యమును శ్రీజనవిద్యేషి యగు నేమనానియ్యడో వ్రాసియుండును. దానిని మనసోదరుడు వేదవాక్కుగ గ్రహించెనని నూరమ్మగారు రిరి.

విజయవాడనునుపేరు యధ్యక్షులని కాననమునందు లేనవ్వ డేల వాడనలెనని సోదరు డాడేసింపెను. లేజవాడను విజయవాడనునుపేరు చిరకాలముగా వాడబడుచున్నది. ఈ గ్రామమునందలి కొన్ని కలిస్తావల కాపేరుతో నుండిన నాయకులున్నవి.

ఇప్పుడు మల్లిఖార్జునస్వామివారి యాలయములో జెమ్మచున్న కాననములలో విజయవాడ యని వ్రాయబడుటను జూచితిమి. ఈ యాంధ్రప్రదేశ్లో నేకమాటలు లేజవాడ యనుటకు బదులు విజయవాడయని వ్రాయబడియుండుటను జూచుచున్నాము. లేజవాడను విజయవాడయని పండితులు పామరులుగూడ నిరాశ్చర్యముగా వాడుచు న్నారు. విజయవాడయని వ్రేలిలాసము వ్రాయబడిన యుత్తరములు నిరాటంకముగా మనకుఁ జేరుచున్నవి. ఈవొక్క లేజవాడ కేమి యీ మధ్య బరచుమునకు ప్రమాప్తులనియు, కాకినాడకు కాక పురమనియు, నేలూరునకు హేలాపురి యనియు బందరునకు బృంహానపురమనియు, గుంటూరునకు గ్రరపురిమనియు, నెల్లూరునకు సింహపురమనియు మాటుపేరులు మాడుచున్నాము. నెల్లూరునకు "సింహపురి"యను పత్రికగూడ వెలువడినది. ఈ మాటుపేరు లాడేడిజులులే యెవో చరిత్రకారులను భాషాపండితులను నేల యూతుండిరో తెలియదు. ఈ విజయవాడ నామమును విమర్శింపలేన నూతనముగా వినియుండెను. పూర్వమే వినియుండినచో నింతకాలమేల విమర్శింపవలెద నుండినో నాకుఁ దోచుటలేదని కనకమ్మగారు రిరి.

లీలాచేవిగారి యదృష్టము. ఆంధ్రభాష నియంత్రణముగాకుండ వ్రాయబడుచున్నవాడవాడిక లేదు. "అల్లా" "ఎల్లా" "ఏల్లా" ఏది ఏదిగొని, బట్టె, యెన్నగ వారికో. దేవతీసీమచ్చును వాక్యములలో "దుంపతెగ" యూతపదమతో నాంధ్రభాష గుంపతెగునల్ల వ్రాయబడుచును. ఆదేమధ్య మా క్యవహరభాష యిది, మామండలములో నాబాలగోపాల విమాటలు వాడుదు రనకమ్మజేసిని నూరమ్మగారు నవ్వచు బలికిరి. లీలాచేవిగారు మీరేమి మాటాడలేమి? మేము నలువురము నాలుగుమాటలాడు ముండిన నవ్వచు నూరకుండలే! విమర్శనము సమంజసముగా నున్నదా? లేదా? వారుచేసిన సిద్ధాంతమును మీరు సమర్థింతురా? యని కల్యాణమ్మగారు ప్రశ్నించిరి.

చెప్పెదను వుండుదని నేల లానికీబోయి రెండు ఆంధ్రప్రదేశ్ గా సంకల్పరాదిసంచలను దీసికొనివచ్చి వారిముందు పెట్టిరి. ఇది యేల యని కనకమ్మగారు రిరి. గ్రామ్యభావను గూర్చియు మాండలిక పదములనుగూర్చియు కెద్దల యభిప్రాయములను చెలువెక్కిరి నేనెంటిని.

కెద్దల యభిప్రాయములు తరువాత జూడవచ్చును. ముందు మన మాచ్చులయందలి దోషములనుగూర్చి వారి విమర్శనము సరియైనదేనా? చెప్పెదని కల్యాణమ్మగారు రిరి.

మన మాచ్చుల లభింపదనములను సభికోసనములనుగూడ చెప్పిరి. ఒకరికి రుచిందినది యొకరికి రుచింపకుండుట, యొకరికి మోదము గలిగించినది యొకరికి యేర గలిగించుట క్రక్కతినమాట మేకాని విరధ్యముగాదు. నావ్యాసమునందు లోపములను జూపుట నాకు సంతోషకరమేగాని దుఃఖకారణముగాదు. మతీయు తావసహేతువుగూడ గాదు. అజ్ఞురాలనగు నానంటి వారి వ్యాసమునందలి లోపములను విద్యాధికసోదరులు నెలుక పలుకకపోయినచో నాయనివేకము లిట్లు నింతరాయముగ సాగుచు నేయుండునుగదా. కనక లోపములను జూపిన సోదరుడు నా కృతజ్ఞత. అవివేకముచేతను పొంపాటుచేతను, నాకు మన మాడిన మాటలాడిట్లు వ్రాయుటచేతను నా వ్యాసమునంద కొన్ని దోషములున్నమాట వాస్తవమే. అలినాదరుడు విమర్శించుటగూడ సమంజసమేగాని లోపములను జూపినకొలది వానిగూడ సంస్కరించుకొని యాంధ్రభాషను నిర్దుష్టముగ గ్రాంధికమున వ్రాయ నిచ్చ వొడదుమన్న జేగాని నాయగు గ్రామ్యభవముండ మతీ నాయకేల వ్రాయరాదను బుద్ధి నాకు బోడవలెదను.

గుణగ్రహణపారిణులు కావుననే నేను "మాచితిరా గ్రామ్యభావయందలి బాధ" యనుటకుఁ బూర్వము మాహరించిన బాటిస్తాను పొనుండి యను రెండుపదములలోను బాటిస్తానా కాని యను పదము శబ్దత్వాకరమున లేకుండుటచే నది శుద్ధ గ్రామ్యభవమని బోధపడుటచే దానిని చల్లగా జూచిదిట్లు పొనుండియను పదమును బట్టుకొనిరి. "పొము" యనుపదము నకు యదుట యను సర్గము శబ్దత్వాకరమున నుండినను సామండ్రి అనినప్పుడు దానికి గ్రామ్యభవము క్రిందియట జేసి యా యాత్రేజులయందైనను వారు గఫలత నందలేదు. మాండలియకపదములు కొన్ని గ్రాంధికము లేనను క్యవహరమునందని గ్రామ్యభవము. కాన క్యవహరభాషయందు గ్రంథము వ్రాసినచో పొనుండియనిపప్పుడు వివేకతార్థము దోషవైఖ్యోచ తచ్చును. బూరెయూతుడు బాణలి యుడు, దెబ్బకాని కాణి కాలణా (ఈరెండు పదములు శబ్దత్వాకరమునలేవు) పొను యడు, వాడి (శబ్దత్వాకరమున వాడెయనియున్నది) బారడ,

హేయ్య, బాటి ఎక్కడ మున్నుకు పదములు గ్రాంధికములని గాని గ్రామ్యములనిగా వి నేను వ్రాయలేదు. ఒక యర్థముగల పదమును గాని లేక కన్తువుగాని కలుపున కలువిధములుగాఁ జూపుటచే శోకరిమాట యొకరి కర్థముగాక నభ్యగిరిగించునని మాత్రము వ్రాసితిని మాండలియకపదములు గ్రాంధికము లేక శబ్దత్వాకరాదిని ఘంటసాయమున సర్గము గ్రహించుచు మనుకొనుడు. నిఘంటువులందు లేనివాని గతియేమి? కేళి యను పదము శబ్దత్వాకరమునందు లేదు. ఈపదమును గోదావరి మండలములో నాకేళి నీకేళి గోదావరి కేళి యని కట్టు తైపు యను కర్థమున వాడుదురు. ఒకదియును మావారి గృహమున కిద్దరు సోదరులు వచ్చిరి. వారిరువురు మారుంటూరుకుండలమువారి. వారిరువురును నాంధ్రభాషయందు మంచి పాండిత్యముగలవారు. కవిత్వముగూడ జెప్పులవారు వారు మా యింటియందుండిన గోదావరిమండల క్యవహరపుర వెలుగునందు వ్రాయబడిన గ్రంథము నొకదాని దీని చదువ సారంబించిరి. ఆగ్రంథమునందొకచో "అట్టి నాకేళి మాడగానె" యని వ్రాయబడియుండెను. నాకేళి యన నేమియో వుండిరుల కర్థమున లేదు. నాకేళి యను పేరు! ఏమి నాకేళి వాకిరెరు వా? నేమి మాచినదని యన్నగాను వివరింపుమన లేమ్యుడు యిక్కడ గాకుటయని యర్థముకాదు. కేళియనగా రాక్షసుడని శబ్దార్థములో సర్గముగలదు. అట్టిలన అకేళి యనగా నారాక్షసుడు మాడగానె మాచినతోడనే యని యావా క్యము. సర్గమున పలికెను. ఛీ సందర్భము లేకుండ నిక్కడవ రాక్షస పులిస యేల వచ్చునని యన్నగాను కోపపడిరి. కేళి కర్థము తెలియలేదు. చదువాగిపోయినది. నాకేళియనమాటకు నాకేళి మాట అనియో? ఆరాక్షసుడనియో యని సోదరులిద్దరు విచారింపుచుండిరి. మేము కాపురముండిన యింటియూమే యీ గర్వ విసేన. ఆమెకు గోదావరి మండలముతోఁ బూర్ణ పరిచయము గలక, కాన నామే వారిచచ్చి కొంత సవ్య నాకేళి యనిన నాకుట గాదు రాక్షసుడగుగాదు నాచేతని యర్థము చెప్పెను. పండితసోదరులిద్దరు నాకృత్యుడేరి.

భోట్లాడును పదము శబ్దత్వాకరమున లేదు. గంజాము మండల మువారు వ్రాసినట్టి యొకగ్రామ్యభాషాగ్రంథమునందు నేనాపదమును జూచితిని. సుదర్శనమునుజేటి యొకయోచించినను నాపదమునకు సరియైన యర్థము నాకు దోచలేదు.

నూరమ్మగారు ఇక్కడకువచ్చిన కొత్తలో మాచిట్టి కొకగుంటను వుదిర్చి చెట్టుచని వచ్చిరి. ఆమాట నాకరము కాకపోక కొంచెము తప్పుగానుండ తోచినది. ఆమెతో నా కర్థము గాలేదని చెప్పటకుఁ గూడ నాకు సిగ్గుయనది. లానికీ బోయి శబ్దత్వాకరమును మాచితిని "గుంట, వై. వి. కొల ను, పల్లము, చెలువు, భూపరిణామవిశేష మని వ్రాయబడి యున్నది. నూరమ్మగారి మాటతో గొంతకాలము కరిచయము గావించుకొనిన వెనుకగాని గుంట యనుమాటకు పిల్లయనసర్గము తెలిసికొకకాలక పోతిని. దువ్వెనను నూరమ్మగారు పన్ని పన్నె. యని యందురు. పన్నె యనగా శబ్దత్వాకరమునందు లేది. పగ్గమునందు పడుగు నూలు వేలు వేలు చొప్పుచుట కై ననును దువ్వెనపండ్లవలె నిలువుగా నేర్పడియుండునట్లు వెనకు బద్ధలతో అడ్డముగాఁ గట్టబడిన సాలెవాని సాధనవిశేషము. 2 అకవన్నె వెనుకటి యనుపదములు అని వ్రాయబడి యున్నది. వీరినిబట్టి పన్నె యన దువ్వెన యని యర్థము చేసి కొనుటెట్లు? సోదరుడు మాటిమాటికి శబ్దత్వాకరమును జూడుచుని ముదిలిందిరి. కొన్ని పదములు శబ్దత్వాకరమునందు ను లేవు. అట్టివానిని మాండలికము లని పుస్తకములందును బ్రతీకలయందునును క్యవహరించిన నేమి చేయవలెనో నాకుఁ దోచుటలేదు.

గ్రామ్యమేమె ఆగ్రామ్యమేమె తెలియక "ఇస్తాప నెడతారటమ్మ, వద్దా పదవద్దా" రేమిటి కూడా" యన్నుకు పదములను క్యవహరించితిని వ్రాసిరి అవి గ్రామ్యములని తెలియక కాదు. ఆమాత్రపు చిన్న పదములు గ్రాంధికములుగ వ్రాయకలకగాదు. గ్రామ్యముగా వ్రాసినగాని పత్రికా పాఠకులకు బోధపడదనియు గాదు గ్రామ్యభాషను క్యవహరించి మావక కూడదని చెప్పు లెట్లు?

ఒకచో గ్రామ్యగ్రాంధికముల విధేయ నాకుఁ దెలియకుండుట వాస్తవమే కావచ్చును. గ్రాంధికమునందు నాకు గల భక్తి మాధభక్తియే కావచ్చును. కాని యేది కోదనధర్మి యొ నేది సుగ్రీభధర్మియొ గ్రహించుటకు గాఁగ్రామ్యమునందు పొందెడిత్యము సంపాదించియుండనక్కఱలేదు. కోదనము శ్రుతి కటు నియు గానము శ్రుతి కింపయు నెట్టి యవివేకమును గ్రహించగలరు. ఒక యగసాలి చేసిన నీను గాని యొక సాలినునేసిన నప్రయముగాని మనము చూచుటతోడనే వాని దాగోగులు నిర్ణయించుము. మీ లోకమరసీలనెకను చేయలేరు. జేసెడు గుడ్డ నెనను నేయలేరు. మీ కేమినాణ్యము తెలిసే వాగున్నదని లేదని నిర్ణయించుచున్నారని స్వర్గ కారుగాని తంతువాయుడగుగాని మనల నాడేపించుటలేదు. ఆయా విద్యలయందు ప్రావీణ్యముండినను లేకపోయినను మండలస్థలను గూర్చివిమర్శించు జ్ఞానము మండలస్థలములకు గలదు.

(నకేవము)

సోదరి లీలాచేవి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా జాతీయోప సంఘము

(2-౧౧-౨౨. అనకాపల్లి)

తీర్మానములు

౧. కార్యదర్శి చదివిన క్రిందటిజిల్లాసంఘకార్యనిర్వాహక సంఘసభల కార్యక్రమము అంగీకరించడ మైనది.

అగష్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల జనాభాగణన లెక్కల నివేదికములు తిరిగిచూచి తనిఖీ జాబితా అంగీకరించడ మైనది.

౧౯౨౧-౨౨ తేదీని జరిగిన సంఘసభలో తీర్మానింపబడిన జిల్లాసంఘసభలను సవరు తీర్మానము పెట్టుటకు పూర్వము జిల్లాసంఘసభ్యులకు అట్టి తీర్మానమును అందిముడుగ తెలియజేయుటచేతను, ప్రస్తుతసభిలో ఉద్యమ ఉత్తరద కొంత అన్ని తాలూకాలవారును కలసి పనిచేయువలసియున్నది కనుక ప్రస్తుతసభిలో సవరువిభజన ఆనవసరమని ఈ సభవారు తీర్మానించుచు ఇందుమూలముగా సవరు వెనుకటి తీర్మానము రద్దుచేయుచు, విశాఖపట్టణము జిల్లాకుండు సహాయనివాసికలలో ద్యమము ప్రస్తుతము కన్న దృఢమును, వడిగను సదుపాయముగాను ఈ దిగున ఏర్పాటులు చేయుచున్నాను.

(౧) భీమవల్లభము, విజయనగరము, చీపురుగల్లి, పాల కొండ, గజవతిగఱము, సాలూరు, బొట్టిలి, పార్వతీపురము తాలూకాలు ఉత్తరభాగముగాను, మిగిలిన ఆరుతాలూకాలును దక్షిణభాగముగాను వేర్వేరుగా తమ కార్యనిర్వాహక సంఘములలో నూడిన ప్రత్యేక కార్యదక్షులచే వ్యవహరింపబడుటకును

(౨) సదరుభాగముల యధికారులు, తమభాగములందలి తిలకు కార్యనిర్వహణమును బద్దగ నిర్వహించుచు, ఉద్యమప్రచారము జాతీయవిద్యాకార్యనిర్వహణము, మద్యపాన నిషేధోద్యమము, లోనుగాగుల కాంక్షను వ్యవహారములు జరుపుచు క్రమమైన జనాభాగణనలను సమయ నివేదిక ఎప్పటికప్పుడు ప్రచరించుచు.

(౩) తామెనర్లు అన్ని కార్యములందును జిల్లాసంఘము వారికి లోబడియుండుటకును, జిల్లాసంఘము వారిచే నంగీకరింపబడిన కార్యములను తాము ప్రారంభింపకుండుటకును తీర్మానించడ మైనది

ఇందుకు సంబంధించిన నిబంధనలు తయారు చేయుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని కోరుచు అధికార మిచ్చుట మైనది.

రాజీనామా ఇచ్చిన క్రియంత తెలిజేపర వాసుదేవరావు గారిస్థానే క్రియంత మల్లాభర్యుల వేంకటరామమూర్తిగారిని విజయనగరభండము కార్యదర్శి గా నియమించుచున్నాము.

క్రియంత తరిగొప్పల వేంకటేశ్వరరావుపంతులుగారు.

- ,, వసంతరావు బచ్చినుండరరావుగారు.
- ,, మిశ్రుల వీరవేంకటేశ్వరాచార్యగారు.
- ,, మల్లాభర్యుల వేంకటరామమూర్తిగారు
- ,, అబ్దుల్ రహ్మాన్ సాహెబుగారు.
- ,, మంగళగిరి సీతారామయ్యగారు.

వై.వారు రాష్ట్రసంఘసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ 2-౧౧-౨౨ అనకాపల్లి

తీర్మానములు

కార్యదర్శి చదివిన, అగష్టు, సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలల ప్రచారము మొదలగుఖచ్చులు అంగీకరించడ మైనది.

కార్యదర్శిచేతను అభ్యర్థియనుచుల బాపతు సామ్య ప్రకటనము జాతీయపాఠశాలలతాలూకు నిలువయున్న పట్టిల సామ్య ఇచ్చుటకు కార్యదర్శికి అధికార మిచ్చుటమైనది.

ఖండజాతీయోపసంఘముల తాలూకు క్రియబద్ధములు ఖండముల కార్యదర్శులు కియారుచేసి ఆమోదమునకై అధ్యక్షులకు పంపవలెన.

మహారాష్ట్ర చింతకొంది మాన్యనారాయణగారికి సెప్టెంబరు అక్టోబరు నెలలకుమాత్రము నెలకు రు 10-0-0 మాన్యన ధనసహాయము ఇచ్చుటకును,

మహారాష్ట్ర గాదే శే.రాజుగారికిని, చందూరి మాన్యనారాయణగారికిని ఆవకాశమునుబట్టి సహాయము ఈ విధమయినయ్యి, వాగ్విచారపుఖచ్చులు ఈ నెలలని వారిపట్టిల ప్రకారము ఈయవచ్చుననియు తీర్మానించడ మైనది.

కే. వేం. సత్యనారాయణమూర్తి, కార్యదర్శిగాను

బీజ్ బంద్

బీజ్ బంద్:— రాత్రి ౮వమాత్ర పుచ్చుకొనిన యొక కుటుంబమునకు పుట్టిన పిల్లను యొక గంటలలో ప్రభించి అధికమయిన రతి సౌఖ్యమునిచ్చును. కావలసినవస్తువు కొంచెం నిమ్మపండుకలము త్రావినవెంటనే పిల్లస్థలను చువును. పులునులేని భోజనం చేయవలెను. బీజ్ బంద్:— మూడుకోజులు చెడుపుటలు పాలతో పుచ్చుకొనిన ధారగాబోవు పిల్లను(కుక్క) వచ్చుచున్నమా తప్పకకట్టును, బీజ్ బంద్:— 15 కోజులు పాలతో చెడుపుటలు పుచ్చుకొనిన బాకత్యాది దురభ్యాసములవలన కలిగిన కఠినకర్మము పోయి మరల యివ్వవలగుదురు. అనేకులచే కరిక్షించబడి స్తబ్ధికట్టులు పొందియున్నది మేము విశేషించి వ్రాత నక్కరలేదు ఒకసారి తెప్పించి వాడినచో మీకే తెలియును. ఉత్తరములు రహస్యముగా సుచుటము. 82 మాత్రము సీసా 1-౧ రు. 2-0-౦ రు. ౩. ఖచ్చులు వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం, 38, బై రాగిమఠవీధి, మద్రాసు.

తెలుగుపనివారిని

చర్యముచేసెనుండు తెలుగువల్లులు వైభూతలన పూచీగా కి-దినుములలో నయచును. మద్య కనములికలచే చేయబడిన ఈ దౌషధము ఋషిశ్రేష్ఠునిచేత కనిపెట్టబడినది. నయచుగానినో ఫరకు చెందింతులు చెల్లించవలెను. బుడ్డి 1-౧ రు. పి. ఖచ్చుతో సహా రు. ౧. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Tarbhang B. త. O.

"స్వరాజ్య" సిరాబిల్లలకు

పోల్ విజుట్టు కాలమిమితి వస్తువులు (841)
1911 సం॥ నవంబరు నెల 30-వ తేదీతో ఆఖరైనది. ఇప్పుడు అందరికీ పంపబడుచు సిరా బిల్లలలోను అతిసరస మైనది. మిగుల క్రేమ మైనది. ధర బ్లాష్టు 6 గ్రాములు 0-14-0, 12 గ్రాములు రు 1-8-0, 36 గ్రాములు రు 4-0-0, ఎటువు 6 గ్రాములు రు 1-12-0, 12 గ్రాములు రు 8-4-0, 36 గ్రాములు రు 9-4-0 పోస్టు, ప్యాకింగు ఖచ్చులు వేరు.
Swaraj Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis Dtseet, Calcutta.

జాతకరత్నము

గొప్పధర్మధర! జాతకరత్నము అర్థభరితు!
PART I
జన్మశత్రుత్రము పుట్టికలేదే వేర మున్నగునది లేకయే సంకర్మర ఫలితములను కార్యరేవు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంకర్మరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే తమకుంట తాము వ్రాసికొనవలెను. ధనము, సంపాదనము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు దాదాకల్పావస్థలలో మీ మీ కాలకములను మీరే వ్రాసికొనవలెను. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీని వెల రు 2-0-0, నెలఖచ్చులతోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే. కలయుచో జాతకములు సరసమైనధర్మ పంపబడును.
(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖలింజోట, విశాఖపట్టణంజిల్లా.

వావిలకొలను సుబ్బరామరచిత

ఆంధ్ర గ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము.—మూడవపాఠ్యములుటికాసహితము, ప్రథమసంపుటము, వెల రు 4-0-0
శ్రీకృష్ణలీలామృతము:—ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణమునకుటి యుద్ధాంధము. నానాపురాణోక్త కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భావవర్ధి, ఉద్ధగీతికాగమనయ్య, శ్రీకృష్ణలీలలకు దత్తాత్రేయము గలవు. 3 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 2-0-0.
శ్రీకృష్ణావతారతత్వము:—375 పుటలు గలది. వెల 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏకకాలముగా కొనువారికి రు 6-12-0 మాత్రమే.
బమ్మెర పోతనరత్నములు:—వెల 0-14-0.
ఒంటిపట్ట రఘువీరకథము 0-4-0
శ్రీరామజయమందిరము, తిరువళ్ళీక్కేణి, మదరాసు.

రత్న పురుష లేహ్యం

సుఖపాపధులవలన, అతిసంభోగమువలన, ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోనవచ్చి బి-ముకలుగజేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వ్రాయవలసిన సరము లేదు. శే 1-౧ రు 8-4-0 లు. కోరువారికి కేట్రాను కి-చిరము.
పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమువరకు జరుగు సంకతులు నెలలవారీగా వ్రాయుటకు కట్టుము రు 2/-, జీవితమంతటికొను దీక్ష అంతర్వేలతో వ్రాయుటకు రు 5/-, ఇతరకారము జీవిత మంతటికొను ప్రతి సం॥ రములలో జరుగు ముఖ్యనివయములతో వ్రాయుటకు రు 8/-, జనన సం॥రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని స్థలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాప్రతిభలు వచ్చియున్నవి. జాతకము అంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపవలెను. బి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్య, కృష్ణవిలాస ఆగ్రహారము (౨) పోస్టు మైసూరు.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగకొక్కయినదే వేరకరము. తథ్యము లేదు. పి-చికారీతో ధన లేదు. ఎటువు, తెలుపు, మన్న, అను మూడు విధముల తెగకొక్కయినదే మూడు పూటలలో చూపును. శ్రీల దనుకు వ్యాధులకు మోడ ఇది రావోషధము. (1-51) చట్టి 1 కి వెల 2-4-0
పొన్న పార్వతి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

క్యాలెండర్లు 1923

అ. ౩+2 పైజన ఆస్తుచేపరుమీద 90 మంది చేతనాయకులు, మధ్యభారత మాత కిరీటము ధరించినట్లు అందమయిన రంగులతో ముద్రించబడినవి. కాపీ 1కి 0-12-0 వర్తకులకు, యేజంటకు మంచికమీషను యిచ్చెదము. వినరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 434
స్వదేశీస్టోర్సు 82 చై నాబజారు, మద్రాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య
ఆయురారోగ్యశ్రేష్ఠములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
వాణివైద్య వారాయణచేత కేరీవజ్జి,
(5198) 37, చీనాబజారు, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

ఆంధ్ర పత్రిక

శనివారము

నవంబరు

బహువర్ణములగు మనఃజాల మూర్తి మార్గమునుండి చిమునల ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల కెగ, పచ్చ కెగ, రక్త కెగ నీరు చురుకు శాశ్వతము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పాత్రికడువు నరములు తిగదీయుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల కెగ రోగ సామాన్యములను మొదలంట, నివర్తితమును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన కెగ రోగమును! 48 గంటలలోపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రవాళమును, తన్విత (అనగా మూత్రపుత్తి) కుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ట్యాంకింగు మరియు పోస్టల్ కరెన్సీలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా వందల శాపితాను, రోగువారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపుకవిధి, మద్రాసు. తంజిలండ్రన్:-పండిట్, మదరాసు.

త్వరపడు! కొద్ది టిక్కెట్లు మూత్రమే!! మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ. మొత్తము 3,300 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు మూత్రమే.

అయ్యలారా! కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపల్ నెం 148 గల సాన్యాస్తికమైన ఫలములూ నేను 1918 నుండి కట్టించిన కేంద్రమును గలిన శామేడను అద్దా బీరువాల ఫిట్టింగు సహా గర్భ మెంటువారికి తెలియ జరచినదిగా లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రము గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినట్లు లభించులవు. 2. టిక్కెట్లన్నియు ధృతిమైన వంటి నే ల ట యొప్పుడు కలిపేదియై, లాటరీ చేయువిధానమును, తప్పిటగా ముందు యాప్రతికలాను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురించిన వివర్ణము గొప్ప ఉద్యోగస్థులు, పెద్దకుటుంబముల వయిరాల యెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్లకల్ల వనూలయ్యే సాములో ఏజెట్ల కమిషనుకరై ఖర్చులుపోను మిగతాసాము లాటరీ టిక్కెట్లు ధృతి అయ్యే వరకును యెలూరు నెలటల్ కో ఆఫరేటివు బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ ఆనంతరము దీక్షింపబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాలు వరైరా ఆస్యాకాంతము లేని చేసియుండలేదు. సదరు మేడకు ఎవరికల్ల యేతగాదాబునచ్చివా కా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి యీ మేడనామ్మను స్థిరపరచుకొనబడెను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో నైమిత్తకమున ప్రభుత్వ దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సబురిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నాకడనున్న టైటిలడిక్టు, యెన్ఫోర్స్మెంట్ గర్మిఫిక్టు వరై రాలు రిజిస్టరీకాలముందు యిచ్చి అన్తి స్వాధీన పరచబడును. 5. టిక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ఆడ్రెస్సును స్పష్టముగ వ్రాయుచు, టిక్కెట్లు 1-కి రూ 5 లు" సాపేర మనియార్డరు చేసినయెడల అందిన వంటి నే లాటరీ టిక్కెట్లు తిరుగు టపాలో పంపించబడును. 6. వది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా యివ్వబడును. 7. ముందు టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. 8. పోస్టు ఖర్చులు పంపిణీ జవాబు యివ్వబడెను.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీ మా నుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి సైజు ౧౮౦ పేజీలు; వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమిష. నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

<p>దంతచూర్ణము</p> <p>వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0</p> <p>ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లలో ముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము విక్రందవలయును. పోట దుర్బంధములేక యుండును</p> <p>అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు</p>	<p>మోహిని తైలము</p> <p>మెదడునకు చలువచేయును. శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. సీసా 1-కి 0-12-0</p> <p>అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంగళాయి.</p>
---	--

రూ 500-లు ప్రథమబహుమానము

జ్యోతిష హస్త్యబహుమానపరీక్ష

30 4-23 తేదీని జరుగును

కడు ముఖ్యము. ఫల శాశ్వతము. ఈ బహుమానముల కొరకు అత్యంతసాధనముల ప్రతివారును ప్రయత్నము చేయవచ్చును.

ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతు, పురుషులను కూడ దోఖానులను చేయవచ్చును ఎరియియింద వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు గరుతరములు వ్రాయవచ్చును. మాకలింగ జ్యోతిషనిలయమునుంచి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో సంబంధపడదరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

జ్యోతిషబహుమానము రూ 250-0-0. శ్రీమతి ఈ బహుమానము రూ 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యుట్టాలు జ్యోతిషహస్త్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషహస్త్యగ్రంథము ఆశేక నుండిచే కొని యాడవలెనది. ఒక ప్రతి వెల రూ 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసి, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రకలింగ జ్యోతిషనిలయం,
విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

దివ్యోపధము

శిలాజతురసాయనము

ప్రతివారికి ప్రాణసమానమైనది.

రోగకారణము లగు వాత-పిత్త-కఫములను సమానావస్థ యందుంచి ఎట్టి రోగమైనను వీరమును గల వారి కైనను రానివ్వకుండా నుఖముగ చిరకాలమువరకు జీవింపజేయును. రసగుక్త-కుక్రూడిధాతువులను కుభ్రపరచి కృద్ధిజేయును. వేదానుసరించి కర్మరోగముల అతిశ్రుముగ బోగొట్టును. వేయే! జీవింపియున్నంతకు వీ రోయైనను, నిరోగయైనను దీని శోక సారయైనను తప్పక పుచ్చుకొని తీరవలయును. వర్తక దా శిశువు మాటులు గాని, ప్రయరము గాని మాదికాదు. ఇండియాలో ఆనేకులు పుచ్చుకొని ప్రకండించి తిరిగి కొరచున్నారు. మీరేల పుచ్చుకొనరు! మీరు మీ బంధుమిత్రులు కలిసి యిప్పుడే పుత్రులను వ్రాసి శిలాజతురసాయనము దేవ్యాలు తెప్పించుకొని నేవింపుడు. రోగరహితులై చిరకాల నుఖమునుభవించెదరు. ఈ దివసంబంధం నెలఖరవరకు దేవ్యా రూ 6-8-0 లు మాత్రము, పిమ్మట దేవ్యా ఖరీదు రూ 8-0-0 లు.

మా విలాసము: ఆయుర్వేద రత్న పండిత

వి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్స్,
ఆయుర్వేదాషధాలయము, బరంపురం, గంగాం ఇండియా

కత్తికట్టలు - చాతులు

కప్పుతాళములు.

ఆంధ్రసాదరణచే చేయబడినవి. ప్రార్థనీంపుడు.

వంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ షేకర్లు etc.

కెడ్రాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగూటిక అగ్రెజు: "ఇండస్ట్రీ" కెడ్రాపురం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యూరప్పీహస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, ముగ్గళాశ్రుము, ధూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక రిమానాలు విచిత్రవిద్యవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నూర్చుచుగుట, కీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట ధూమైన గజముయొక్క గాలిలో మనుష్యుని నికాధారంగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోస్టు తెలుగుభాషలో అతి ముఖ్యమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజర్ చేయగలరిగ గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడు, వి. ఆర్. జనార్దనంపాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా